

309114 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 5.

జెన్మ పట్టణము 1913 సం॥ అక్టోబరు నెల 2 వ తేదీ బుధవారము

No. 153

సంపుటము. ౫

కాళియు క్రి నా మ స వ త్స ర భా ద్ర ప ద బ మ భ త్ర యో ద శి ౧౩.

సంచిక ౧౫౩

అమృతాంజనం నొప్పలకు దివ్యామృతము.
చక్కని డబ్బీలో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.
శిశువులలో కూడ దీనిని వాడుచున్నాడు
109, కేంబ్రిడ్జ్ పోర్టు, బొంబాయి, లెంబుకెట్టిపిడి, మద్రాసు.

కారణం బ:— ఇది శ్రీ భక్త్యబోధిని యను వాదకము.
సంప్రదించుచు సంతకమునకు మార్గ మిందువాడును.
అందరు జదివితీరవలయును. కల 0-4-0 ఈ షేజీ కు.
ఇంక భక్తి కాకార్యాలయము, 7 లెంబుకెట్టిపిడి, మద్రాసు.

తమ కార్యములను సకాలములో నెరవేర్చుకొను నిశ్చయించు జనులందరును

“ఎలెక్ట్రా” వాచిని కొన్నచో చాల సహాయమును పొందెదరు.

సరియైనకాలములో తమ సంకేతిక సలములకు పోగలరు.

“ఎలెక్ట్రా”

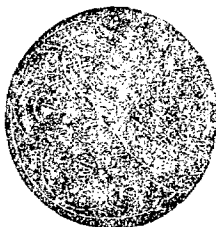
(1049)

ఎలెక్ట్రా తమ నడక

చాల దివ్యముగనుండును.

గడియారమంతయు శ్రేష్ఠమైన

పరికరములతో చేయబడినది.

బెర్న్ లో 1814 సం॥న జరిగిన
జాతీయ వస్తుప్రదర్శనమున గ్యాలెలు
స్విస్సు ఎలెక్ట్రా వాచికి గొప్ప బహుమతి
(గ్యాండు ప్రిమ్య) ఒసంగబడినది.
గొప్ప బహుమానము.

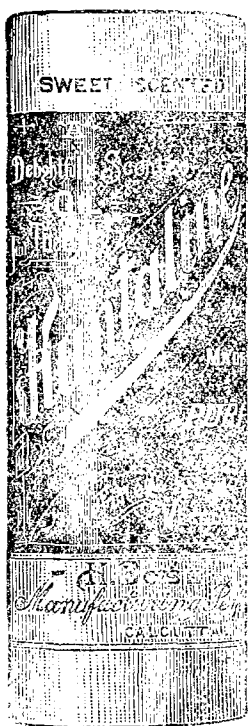
గ్యాలెట్ కంపెనీ, స్విస్స్ మేడు.

నమృత మైనగడియారములు. చౌకధరలు. చలవిధములగు వాచీలుగలవు. ప్రతిచోటను దొరకును.

విజంటు: జి. ఇ. సంవత్సరశెట్టి అండు కో, ఎస్ప్లనేడు, మద్రాసు.

కుంతలైజ వాసనలైలము.

(1299)

కుంతలైజ తలనూనెను గురించి నుప్ర
సిద్ధ పురుషులగు డాక్టరు సర్ రవీంద్రుడు
మిన్నగ వారంతగ పొగడినవాలును మీరు
మాచినచో వారల్లు ప్రాసినందులకు మీరు
ఆశ్చర్యమును తీర్చుకొందురు. వెంట్రుక
స్థానములను బలపరచి తిరుగమొలక లెత్తిం
చును. ఎప్పుటియట్లు నిండు జుట్టుకలిగి
సంతోషముగ నుండగలరు. కుంతలైజను
మీరు చేసిన ఇట్టిమేలును ఇతరులకు చెప్పి
కుండగ మీరు ఉండదగునా? మీ కుంత
లైజను నూనెను. రెండు మాసములనుండి
వాడు చున్నారము. మా బంధువులలో
నొకడు చాలకాలమునుండి వెంట్రుకలు
రాలిపోవుచు చే న్యసనముచున్నవారు. ఒక
నెల కుంతలైజను వాడిన వెంటనే జుట్టు
మరల పూర్తిగ వెరిగినది. వంటి నువాసన
గూడ కలది. వాసన రానికొనినదివలన కూడ
పోజాలదు. మద్రాసు రాజధాని స్కూలు
కాజుకోర్టు ప్రధాన న్యాయాధికారి (చీఫ్
జడ్జి) సి. కృష్ణన్ (ఆత్మనర్థ) వారు అటు
లాగా రిట్లు వ్రాసియున్నారు:

నేను మీ తలనూనెను పరిమళ ద్రవ్యమును వాడియుంటిని. ఇండియాలో నేను జూచినంతవరకు ఇది చాల
ప్రశంసమైనదని నొక్కి చెప్పగలను.

మద్రాసు ఎగ్జిక్యూట్ కార్యదర్శి డి. వి. హనుమంత రావుగారి రిట్లు వ్రాసిరి:—

ఇట్టి పరిమళ ద్రవ్యములు భారతీయులచే తయారుచేయబడుటచే భారతీయుల ప్రతిభా విశేషమును వారి
ఉత్సాహము తెల్లనగుచున్నది.

For Prices terms of Sub-Agency to
K. N. V. Iyer & Co., Thambuchetty Street, MADRAS.

సలు విజస్వీ పరతులు మిన్నగువాటిని కొరవారు, మద్రాసు, లెంబుకెట్టి పిడిలో నున్న మా సోపా విజంటులు
కే. ఎ. వి. అయ్యరు అండు కంపెనీవానికి వ్రాసికొనవచ్చును.

H. BOSE, Manufacturing Perfumer, 61/3 Bowbazar Street, CALCUTTA.

బహుమతులు

లీలా లేక ను రేంద్రనగరము:— ఇందు శ్రీల మనశ్శాస్త్ర
గ్రంథము చూపబడినదిగలములు వర్ణించబడినవి. రూ. 1-0-0
యశోధర:— ఇందోక యాదుని తనమగనివైంగల యమనా
గమున కైపడరానిపాటుపడి యున్న తిస్థితికిదెచ్చును 0-12-0
మనోరమ:— మగడు నేట కేగి రాత్తును నొద్ద బిట్టకొనవలసి
సామర్థ్యములే విడిపించి, శ్రీల పెండ్లిచేయును. 0-10-0
జగదేకరంధ:— అన్నకై పడరానిపాటుపడి యున్న తిస్థి
తికి దెచ్చు సామర్థ్యము కథ అ. 0-10-0
సనగోదరవాంఛ:— తమ్మునకు బుద్ధితేక కలహించెను
అన్న సహింపవలయు ననుటను బోధించును. అ 0-4-0
అత్తలార్యాటమున కోర్వనికోడండ్ర ప్రలాదము:—
ఆ క్షలు కోడండ్రను బాధించు విధములుగలవి. అ. 0-2-0
మిత్రద్రోహము:— అపద్ధుండుడు మిత్రునిపై నిందమోసి
కడకు తాను బిట్టకొన్న వానిని గురించిన నవల 0-8-0
రికీ చలయవారు:— కల్లెజ్ బుక్ డిపో,
6, వేంకటేశమే శ్రీ పిడి, సామలకారు నేట, మద్రాసు.

Rs 2500 Free! Golden chance!! Wake up!

Fortune is at Your door.

2500 రూ॥ల బహుమానములు.

(మా ఇంద్రజాల మహేంద్రజాల గ్రంథము కొనువారలకు)

ఈ అపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగ
సిద్ధి, హస్తలక్షణము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్ర
శాస్త్రము, భూతైద్యము, యంత్రములు, ఆమెరికావారి చీట్లు
శేఖరములు. విచిత్ర వినివడిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక
యమమృతి మాయముచేయుట, ముమిడిచేట్టును పుట్టించుట,
తీరముతో సమాదియగుట, భూమిపై గలను ఎత్తిన గాలిలో
మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పటం మొదలగు విచిత్రములు
అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అల్పదృష్టియుగా
మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాను. దీనివెల
4 రూపాయలు మాత్రమే. ఆ పుస్తకరహస్యమైన గ్రంథముతో
4 బహుమతి టిక్కెట్లను కూడ మీరు పంపబడును.

జ హు మ త్త ల వి వ ర ము లు.

మొదటి బహుమానము	1000 రూపాయలు
రెండవ 4 బహుమానములు	100 (ఒక్కొక్కటి)
మూడవ 20 ,,	20 ,,
నాల్గవ 80 ,,	10 ,,
ఐదవ 80 ,,	5 ,,

1919 వ సం॥ జూన్ నెల 30వ తేదీకి 5 వేల కాఫీలు
ఖర్చు కాగానే 2500 రూపాయలు ఉచితముగా పంచివెట్టి
బడును. నిర్ణయకాలమునకు 5 వేల ప్రతులు అమ్ముడుకొనిచో
దామాసా ప్రకారము బహుమతులు తగ్గించి పంపబడును. ఆ
కోజున ఖాతా దాన్త సమావేశమతోడను, మర్యాదగల పెద్ద
మనుష్యుల సమావేశమతోడను, గొప్ప గొప్పవారనేవలచే
న్యాయముగా బహుమతులు పంచివెట్టిబడును. మొదటి
బహుమతి ఇవ్వినవారి పేరు తింతిములముగానున్న, మిగత
ఉత్తరముల ద్వారానున్న తెలుపబడును. మీ రద్దవునెంత
లైసెన్స్ నై 185 బహుమతులలో మొదటి బహుమానము
1000 రూపాయలు మీరే పొందగలరు. (894-984)
పి. ఆర్. జవాహరం వాయుడు, ఇంగ్లీషు, (గుంటూరు జిల్లా)

మోహినీ లైలము:— శ్రీపురుషులు వాడుటకు యోగ్య
మైనది. మొదడుకు చలనశీయును. వెండ్రుకలు రాలకుండును.
వెండ్రుకలు నునుపుచేయును. నువాసనగలిగియుండును. 0-12-0
అమృతాంజనం డిపో. 8, లెంబుకెట్టిపిడి, మద్రాసు.

సాహిత్యమృతము.

వంగ భారతి: ఆంధ్ర భారతి.

నేను వేలు భావప్రకటన పరస్పర భావనమునందు అనిర్వాచ్యమగు నానందమున్నది. కాలచక్ర మంతరణకు తిరుగునో - యానంద మంతరణకు క్షీణింపదు. మానవులెందఱు జరాపీడితులైనను మానవత్వము మాత్రము చిరయానముతో చెక్కుచెదరకుండును. పదునాఱవ శతాబ్దమున నింగాండు దేశమునకు గ్రీకు విజ్ఞానమును తెచ్చి పంచివెట్టిన ఇటలీషుండితులెంత యువాత్మలుగల వాలో కాని వారి మూలమున ఇంగ్లీషు సాహిత్య మెన్ని యో క్రొత్త దారులు తీసి నేటికి గంగులకాశి యైనది. వంగ దేశము మనకు గురవేతము ఇచ్చింది చుచున్నదేశమును బ్రసాదించు చని నాయూహ కాదు. మనభావతంత్రమునకు విఫలమైన ప్రేమ యు మనసాహిత్యనీతి మందు నర్జునుయిన నిర్వాణకాలేషునకు కలిగిండునని మాత్రము చెప్పవచ్చును.

వంగ దేశమున మొన్న మొన్న కనుకలతో భక్త వెల్లివిరిసిన యాభివృద్ధి కానముయొక్క సుప్రార్థ పరిణామము ఆంధ్రుల కింకను విశేషము కాదు. పాశ్చాత్యుల ప్రశంసాపత్రము వడసిన కొండలు ప్రభుభులు గూర్చును, చక్కగా ననుమదింపబడని బంకిముచుండ్రుని పలకలకుండి, యాతిని ప్రతిభను గూర్చును, వంగ భావయందలి గద్యసాహిత్యమును గూర్చును నేనో కొంత వినియున్నాను. కాని అక్షిప్తచేసినది సుభాభాండము మగిని వంగ భారతి యాసీయందు సాహిత్యమృతము వెంట యుదారబుద్ధితో వెదజల్లినవో మన మెఱుగము. వంగీ యులన్ను, బంగాలీల సాహిత్యమును మనకు వింతయైన యభిప్రాయము అన్నది. వంగీయులు మనకన్న నన్ని విధముల లోతు గొప్పవారిని సాధారణముగ మన మనుకొనుచుండుము. "ఇదేగనుక బంగాలీలను వాడైతే యేంకేనేవాడో తెలుసునా!" యను గిరికపు బెదిరింపుపలుకులు మన మిసుందస్థరాన జ్ఞాపకము తెచ్చుకొనవచ్చును. ఆంధ్రులకును వంగ దేశీయులకును కల్పింపబడిన యాభేదము కృత్రిమ మని వేఱుగ చెప్పనక్కరలేదు. వంగీయులయొక్క యా కల్పితప్రతిభను తమ మనస్సులందుంచుకొని కొండ తాండ్రప్రభుభులు గతవత్సరపు జేతముమహాసభ కరుదెంచిరి. వారు కలకత్తా బహులలో తిరుగు బంగాలీవారిని తమ కల్పితప్రతిభతో పోల్చిచూచి యనుభవ్యులై వంగీయుల యంతిస్సాహిత్య మసత్యమని నిందించిరి. ఇది మనదురదృష్టము.

వంగీయులకు సాహిత్యప్రేమ చిర సంతోషదాయక మగు నిత్యకర్మ. ఈ స్వభావాభిమానమును నీయవోసి వెంట కారణము లేని భావయొక్క సాందర్య సౌష్ఠ్యములకు సమగ్రముగ తమకక మొనర్చి కొనిన కవులందఱుచిరవో గద్దే శియాలందరు కవియొక్క నియతజీవితమునందు తమ విశాల దేశభావప్రేమను సందర్శింపగలరు. తేదా నిర్దురతని తమ దేశానురాగ కాంక్షలచే కని నాహ్వనించి సృష్టింపగలరు. మనలో నీ రెండును లేవు. వంగీయుల జేతయగితముల వలె మన భావోద్వేగములగు గీతములు లేవు. ద్విశేంద్రబాల్ రాయి 'జన్మభూమి' కీర్తన దెన్నవలె నాగ్ని మొనర్చిన వంగ హృదయ మొక్కటియును లేదు. మన త్యాగరాజయొక్క అమృతవాణి విద్యోస్సంజరములందు బంధింపబడినది. అది ప్రతి యాంధ్రుని ముఖమును అలంకరింపదు. మన సామాన్యభావా సభలందు, వినిపింపదు. శ్రేయోపదములు పతిత కన్యల సాంకత్యపు కళంకమును మోయుచున్నది. వానిలోని భావా మాధుర్యమును విడదీసి పాడగలవారు మనలో లేరు. రామ భాను పాడిన వ్యధాగీతములు నేటికి మోతైనవి. గీతానంద తియందు నిరాశంకముగ మన హృదయము కొట్టుకొని పోని యెడల, మన భావకు నాంధ్రనీతిమదుగు నిర్వాణము ప్రాప్తిం పడు. సంగీతాలనమా మన నిద్రాపోవు పద్యములు లేని నాట్యమాడింపనియెడల మన కవిత్వ మింకను ప్రబంధములే యల్లుచుండవలసి వచ్చును. ఇంగ్లీషువారి వంగ సాహిత్యపు పూర్వాభరదళల తారతమ్యము చర్చింపబడును - కలకత్తా ఆంధ్రుడు.

బట్టల వర్తకము: - బంగారమున స్వతహాగా బట్టల టోకు వ్యాపారులు కానివారుగూడ లాభముల కానించి బట్టల టోకు వ్యాపారమును ప్రారంభించిరి. లై సెన్సు లేనివారిక ముందీ వ్యాపారము చేయరాదని దొరతనమువారు ప్రకటించిరి. ఇట్టి దురాశలవారికి లై సెన్సు లియ్యబడెను. 24-10-18 నుండి వారికి సరుకు లియ్యబడదు. వారియొద్దకన్న సరుకును వారు 31-1-19-న వేటిలోగా విక్రయించి నేయకలెను. దగాలేని వ్యాపారుల కందరికిని లై సెన్సు లియ్యబడును. లై సెన్సు లియ్యబడదగినవారిని నిర్ణయించుటకు ఆలోచనసంఘ మేర్పరుపబడినది. దరఖాస్తులు వెంటనే పంపవలెను. బొంబాయి యంత్ర కాలనవారు చనకరకము బట్టల జెల్లను ప్రతినెలకును 1000 రుపయ పంపెదరు. నవంబరు నెలాఖరుకు ఆజేళ్లు రాగలవు.

రామమోహనుని వర్ధంతి.

కలకత్తానుండి మాన్యుయ విశేషకు డిల్లు ప్రాయము న్నాడు: -

హిరేంద్రనాథ దత్త గారి యగ్రాసనాధిపత్యమున రామమోహనుని వర్ధంత్యుత్సవము 27-9-1918 కుక్రవారమున రమణీయముగ జరుపబడినది. జె. ఆర్. బొనర్జీ, ప్రియంబదా జేవి, బాబు విపిన్చంద్రపాలు, ఫజుల్ హక్కు సభనలంకరించిరి. ప్రథమమున అగ్రాసనాధిపతి రామమోహనుడు విరాట్పురము దేనియు, కేవల లాకకర్మలందు పాండిత్యము నార్జించుట గొప్పతనము కాదనియు, విరాడ్రూపుడగు పరమేశ్వరుని యాదులై వ్రాసినో అశోక విరాట్పురపుడని నుడివెరిజన్మస్థానము గా భావగరమున స్మృతియందలి మొకటి నిర్మింపబడును. దానికై గవర్న మెంటువారు 7½ వేలరూప్య ములను వినియోగింప నున్నారు. పదవది క్రైస్తవతత్వపుగు బొనర్జీ గారు, రామమోహనుని విగ్రహపూజాఖండనమును, ఏకేశ్వరోపాసనను గూర్చియు ముచ్చటించి, తా ను తలవెట్టిన సమానకార్యములందును ఈశ్వర ప్రేమ స్ఫుటముగ కన్పించుచుండుననియు ఇంగ్లీషున గంభీరముగ నుచన్య కించి. తరువాతి శ్రమతి ప్రయంపదాజేవి గారు మనకు కగ గుమాటలతో హిందూభక్త్యులనకు కళంకప్రాయమైన 'సతి' గురాచారమును రామమోహను డెల్లు రూపుమాపిందియు మొక చక్కని బెంగాలీ వ్యాసమును చదివిరి. అనంతరము విపిన్చంద్రపాలుగారు బంగాలీయందు గంభీరమైన యుప వ్యాసముగావించిరి. వారు ముచ్చటించినవిషయము 'బ్రాహ్మ సమాజము, రామమోహనుడు,' ఇట్లుపన్యసించిరి: 'నేను మీకు బ్రాహ్మసమాజమును గూర్చి మామూలు కథ చెప్పబోవుట లేదు. అట్లు చెప్పకపోవుట నాతప్పకాదు. రామమోహనుడు బ్రాహ్మసమాజసంస్థాపకుడు కాదని మీకు విశిష్టకరింపబోవుచున్నాను. రామమోహనుడు బ్రాహ్మసమాజమును నిర్మింప లేదు. ఒక సార్వజనీనభజనాలయమును మాత్రము నిర్మించెను. బ్రహ్మసమాజమునకు తండ్రి నానుకరణము చేయలేదు; ఈ పేరు వెట్టినది మహర్షి జేంద్రనాథ తామారు. బ్రాహ్మ సమాజముయొక్క సిద్ధాంతములను గాని, సుప్రదాయములను గాని యతడు నిర్మించలేదు. భజనమందిరసంబంధ మకు క్రైస్తు డిష్టమందు అన్ని మతముల వారును అన్ని తెగవారును ఏభేదమును లేక యిచ్చట సమావేశము కావచ్చును. అద్యంతరహితుడును, అత్యయమును అగుపరమేశ్వరి నానుగ్రహము అచ్చరింపక పూజింపవచ్చును. ఏమతియులగాని, యేకాభావలంబులనుగాని దూషింపగూడదు. అనియున్నది. ఆమందిరమున తీస నును నిందింపగూడదు. రాధాకృష్ణులనుగూడ నిందింపరాదు. కొండలు హిందువులు కారణరూపజలమునుండి బ్రహ్మాండ ముత్పన్నమైన దందురు. బ్రాహ్మసమాజ మివిశ్వాసమును నిందించును. ఈ సమాజము రామమోహనునిదికాదు. క్రధాభువులగు భిన్నభిన్న మతాలంబుల యైకమత్యమున కీ మందిరము సాధన మని కూడ బ్రస్తు నందున్నది. మీ గృహంత్ర విచారము అన్నయెడల మీ యింటిలో కూర్చొనకచ్చును. క్రైస్తవ మతము, బౌద్ధమతము, ఇస్లాము, ముస్లిమునగన్నియు, మతబద్ధములు (Credal religions). వేదాంతము మాత్రము విశాలమైనది. ఈ విషయమును రామమోహనుడు సమగ్రముగ నర్థముచేసికొనెను. అతడు బోధించినది సనాతన మగు వేదాంత ధర్మసారమును భారతవర్షమందరికి. జైనులు, బౌద్ధులు, మహమ్మదీయులు, హిందువులు ఈ దేశపుత్రులు. వీరందఱు

ను వికమత్యముతో నున్నచో భారతభూమి యథార్థమగు జగత్పాథశ్రేయమగును. నేడు రామమోహనుని బ్రాహ్మ సమాజపుపెట్టెలో పెట్టి తాళమువేసివారు. బ్రాహ్మణుడా! రామమోహనుని వదలివెట్టుము. మహర్షి మాట వదలివెట్టుము. నీ గంగతి యేమైనది? నీ వెంతవరకు పరమేశ్వరుని సందర్శించితివో విచారించి చూచుము. రామమోహనుడు నీవాడు కాదు. సమగ్ర భారతదేశమునకును, విశాల మనకు ప్రపంచమునకును జెందినవాడు."

ఆజిత్యమూర్తచక్రవర్తియు హమ్మగారును ముచ్చటించుటలో సభ ముగిసెను.

జవాబు మంత్రి

లండను, సెప్టెంబరు 28: - సోమన్యుడు చారమగారు ప్రధానమంత్రిత్వమును వహించురు.

మంచి లాభము. ముత్తయ్యగారి ప్రభావితమైన కాబూలు తెల్లనియింకు 10 తులముల పెట్టె 1.కి రు. 1-0-0. ఇనాం! ఇనాం! ఇనాం! కాశీలో మూడుదినములు ఇందు కాశీలో చేయబడిన యాత్రలను విశేషముగా చెప్పబడుచున్నది. విలాసము: - కే ఎస్. ముత్తయ్య అందు కంపెని, సిల్క్ హౌస్, కాశీ. K. S. Muthiah & Co., Silk House, Benares City.

ప్రోల్ ఆయుల్ పున్నములతో తయారుచేయబడిన మిగుల శ్రేష్ఠమైన తలమానె నుమాను 20 సంవత్సరములగ ప్రసిద్ధిచెందియున్నది. ఈ మానె అధిక నువాసనగలదియు, తలకు చల్లదన మిచ్చును. ప్రేమ మార్పు పుష్పూల్ ఖరీదు బుడ్డి 1-కి ఒక రూపాయ. కెనారాయిను హేరాయిలు తలలో పెండ్లుకలులేని జాగాలందు రోజు చరుచుచుండినయెడల ధాగాశముగా చల్లని పెండ్లు కలు మొలచును. ఖరీదు నీసా 1-కి 1 రూపాయ. క్యార్ బ్యాల్ క్ టూత్ పౌడరు (908) టిస్సు 1-కి 3 అణాలు. ఇదియుగాక సకలవిధమైన వ్యాధులకు మందులున్ను, మంచి వాసనలుగల అత్తరు వస్త్రాలు ఉన్నవి. కేట్రాగునకు వ్రాసి తెప్పించుకో వచ్చును. Bengal Chemical & Pharmaceutical Works Ltd, 91, Upper Circular Road, CALCUTTA. Tele Address: - Bawyan. Local Agents P. Rangiah Chetty & Sons Madras. Indian Industrial Co., M. R. Chandra & Co., Madras Swadeshi Stores

జై గుభయము లేదు. వైద్యరత్న కండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి జై గు జై గు నివారకావధములు మా మందులు గడచిన యరువది వత్సరములగ ఇండియా, బర్మా, సింగాపూ దేశములయందును, స్వదేశసంస్థానముల యందును అనేక జైగు రోగులను కాపాడుట లోకవిదితము. మేము తెలుపు నిధానముల ననుసరించిన జై గు సోకదు. ప్రామాణికము 6 బొప్పల బుడ్డి ౧-కి రు. ౧-౦-౦ | తక్కువము 1 బొప్పల బుడ్డి ౧-కి రు. ౦-౧-౦ డిల్ 3 " " ౦-౧-౦-౦ | డిల్ 1 " " ౦-౦-౦-౦ ప్యాకింగు పోస్టేజీలు. రోగువారికి మావైద్య క్యాటలాగును విడుదలము. తంలి విలాసము: - "వండిట్" మదరాస్. ఆయుర్వేదాశ్రమం, శివ, అవారప్పన్ వీధి, జి.టి. మదరాసు.

సాంఘిక వార్తలు

(2)

పోస్టల్ సెలవులు:—4వ తేదీ శుక్రవారము మహిళల ఆహవాన కార్యక్రమం పోస్టల్ సెలవుల ద్వారా నిర్వహించబడింది. వారమువారీ పనిపాటలు జరుగుతున్నాయి.

ఎస్. రామానుజముగారు:—కేంద్రీయ గణిత శాస్త్ర పరిశోధనల గావించుచున్న ఎస్. రామానుజముగారి దేహములో కొద్దిగా ముడతలు ఆస్పత్రిలో ఉండటంతో పేట్లకులోని పరిచారి గృహమునకు పంపబడింది. వీరి డిజిటైజేషన్ లో బలహీనము కలిగినది.

జాక్ మతాయి గారు:—“హిందూ దేశములో గణపతీశ్వరుడు” అనే గ్రంథము రచించిన వీరు గత 6 నెలల క్రితం ఆస్పత్రిలోనే ఆర్థిక కష్టాలతో పరిశోధనలు గావించుచుండిరి. వీరు నిష్కర్షణమున ఇంగ్లాండునుండి బాబాయిగారి చెప్పికి వచ్చిరి. వీరు చెప్పి పరిశోధన కొద్దిగా ముగిసినది. పేట్లకులోని ఆస్పత్రిలో బోయిరి. వైద్యకళాశాలలో అనిష్టాదులు కలిగినందున బడిరి.

కాంగ్రెసు ఆహ్వానసంఘ సమావేశము:—గత నెల 20-న తేదీని దీర్ఘగతములో కాంగ్రెసు ఆహ్వానసంఘ సమావేశము జరిగినది. లె. వి. సుబ్బారావు గారు అగ్రాస నాధ్యక్షత వహించిరి. జరుగబోవు కాంగ్రెసు సభ్యత్వములను ఎన్నుకొనుట కీసమాత్రము ప్రత్యేకముగ జరిగినది. 12 రాష్ట్రీయ కమిటీలవారిలో పదునెండు కమిటీలవారు వి. జి. తిలక్ గారి కనుమలముగ పోట్లు ఇచ్చిరి. మహమ్మదాబాదు రాజాగారి కొకవోటు ఒక బడినది. తిలక్ గారు అగ్రాసనాధ్యక్షులుగా ఏకగ్రీవముగ నెన్నుకొనబడిరి. ఈ సమావేశము తంలిమూలమున తిలక్ గారికి తెలియజేయబడుట తీర్మానించబడినది.

ఆంధ్ర కృత్వ పరిశ్రమ:—చెన్నై పురాధానిక విద్యాశాఖ కమిషనరు ఈ నెల 1-న తేదీ శుక్రవారము సాయంత్రం 3 గంటలకు జరిగిన ప్రాజెక్ట్ 9-వ సెలబరుగల సభాభవనమున (Men's Competition) విద్యార్థులు కానివారికి ఆంధ్ర కృత్వమును పోటీ పరీక్షలు జరుపబడును. పోటీ చేయువారిలో మొదటివారుగా కృతార్థులగువానికి ఆంధ్ర పుత్రికాధికారులు కానివాని నాగేర్లరావు పంతులు గారి బంగారు పతకము ఒహమానముగా నొసంగబడును. రెండవ బహుమానము నొసంగుటకు కూడ ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఈ పరీక్షకు పోటీ చేయగోరువారు వెంటనే విద్యా శాఖాకార్యదర్శి దరఖాస్తులు పంపవలెను.

అబూహాసేను నాటక ప్రదర్శనము:—నిన్నటి రేయి 9 గంటలకు విక్టోరియా పురమందిరమున హరేంద్రనాథ చటోపాధ్యాయ విరచిత మగు అబూహాసేను నాటకము ఆంగ్లమున అత్యద్భుతముగ ప్రదర్శింపబడినది. చాలా గానామృతమును ఎంత గ్రోలికను తినివదిలినారో, రసభావణ భావ ప్రకటనములు అసద్భుతముగ నున్నవి. నటనాకౌశల్యము వీరి సామర్థ్యముల కెంతమాత్రము సరియింప నక్కరలేదు. వీరిదగ్గర మన నాటక ప్రదర్శనసంఘమువారు కొంతవరకు తరిగిదైనచో నాటక కళ అభివృద్ధి జెందగలదు. ఈ నాటకము చూచి ఆనందించవలసినదే గాని వర్ణించుటకు అలవికాకున్నది. జపనీకల సాంప్రద్య కొనియాడ మాత్రమేగాదు. కాలిఫా మందిరము ఇంద్రలోకమా యనన ట్టున్నది. ఆ దాస్యాంగల నృత్య గానములను గావించినపుడు వీరు అప్పరాంగల యని ప్రేక్షకుల మనఃబుల సందియము కల్గెను. సకాలమున 9 గంటలకే నాటకమును ప్రారంభించి జయప్రదముగ ముగించి ప్రేక్షకుల మన్ననను పొందుతేరి.

మచ్చయప్ప కళాశాల విద్యార్థిమండల సంఘము:—వై సంఘపు ప్రారంభ విషయక ఉపన్యాసము గత సాయంత్రం కళాశాల భవనమున లె. వి. ఎస్. శివస్వామి అయ్యగారి అగ్రాసనాధ్యక్షతముక్రింద జరిగినది. వి. వి. శ్రీనివాస అయ్యగారు ‘పాచీన ద్రావిడ వీరులు’ అను విషయము గూర్చి ఉపన్యసించిరి. ప్రస్తుతము జరుగుచున్న ఐరోపా మహా సంగ్రామము అంత మొందు సమయము వచ్చు

చున్నది. సాంఘిక, రాజకీయ, మతైక ఆర్థిక స్థితులలో మార్పులు ఆసన్నమగుచున్నవి. భారతీయులు తమగూర్చి యాలోచించుటలో నొక విషయము ముఖ్యముగ గమనింపవలసియున్నది. బంగారీలు తనపట్టుదలచే జాతీయోత్సాహమును జాతీయ విద్యార్థిమండలమున సెలకొల్పిరి. మహారాష్ట్రీలు కూడ తమ నిద్రాశయోత్సాహమునకు దేవులుబహుమతినిచ్చిరి. ఆంధ్రుల క్రైస్తవ సాహసములు ముఖ్యముగ చూడదగియున్నవి. (ప్రజలునుమాత్రమే సెలకొల్పగ యూరబండిరి. ప్రాచీన భారత వీరుల ఆధిక్యత తెలియజేయుకొన్ని ఉదాహరణములను ఉపన్యాసకులు కనపరచి ప్రాచీన ద్రావిడ శ్రీల కూరత్వము గూర్చి మచ్చటించిరి. ప్రస్తుతకాలపు శ్రీలకంటె ఆకాలపు భారత శ్రీలు, బౌద్ధత్వమును స్థల మాక్రమించి రచనకు సందియములేదు. అని ఉపన్యాసకులు ఉపన్యసించిరి.

ఒకదేశముందే గాని తన ఒకజాతివారి యండేగాని సుగుణములు చెడుగుణములు ఉండవు. (ద్రావిడులు, బంగారీలు, మహారాష్ట్రీలు, ఆంధ్రులు మన్నుగుచారితో సరిపోల్చబడుటకుల ఉపన్యాసకులు నిరాశభావమును నూచించిరి నూరత్వము లేకపోవుట తగినసమయ మున్నము కాకపోవుటయే రాజపుత్ర శ్రీలకైర్వ సాహసములు ఆర్యజాతులవారి ఆధిక్యతను వెల్లడించును. ప్రస్తుతకాలపు శ్రీలు పొందుచున్న రహితత్వము కష్టములు, బాధలు వారి కూరత్వమును వెల్లడించును. పురాతనకాలమందు కన్న. ప్రస్తుతకాలమున కైర్వసాహసములు లేనంత నమ్మదగి యుండలేదని అగ్రాసనాధ్యక్షులు ఉపన్యసించిరి.

ఉపన్యాసకులును అగ్రాసనాధ్యక్షులును పూర్వంకలతో సంకలించబడిన వెనక సభ ముగిసెను.

సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు వర్ధంత్యుత్సవము

శ్రీమతి బెజంతుమ్మగారు సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు వర్ధంత్యుత్సవమును అధ్యక్షులందు వైభవముగ జరిపిరి. అట్టి బయలుదేరినది సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరు బెజంతు గాంధీగారిల జన్మదినమగుట కాకతాళియనాయ మైనను భారతజాతీయ జీవనమునందు విచిత్రసమైక్యతనుగూర్చున్నది. వర్తమానకాలమునం దాబాలగోపాల మీ మహాత్ముల పవిత్ర నామాక్షరములను చ్చించుచున్నారు. నిన్నను దేశమునం దంతటను వీరివర్ధంత్యుత్సవములు జరిమోత్సాహముతో జరుపబడినవి. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారి జన్మోత్సవమును బెజంతుమ్మగారు అయ్యరుగారు చూపుచున్న గాఢమైన దేశభక్తి కృతజ్ఞతను వెలుపుటకై అధ్యక్షులందు ఏర్పాటు చేసియున్నారు. బెజంతుమ్మగారి ఆహ్వానముల నంగీకరించి అధ్యక్షులకు మహాజనులు వహింప వచ్చియుండిరి. అధ్యక్షులతోటను దొకభాగము రవ్యముగ నలంకరింప బడినది. బాలభటులు బాదలు తీర్చి నిలవబడిరి. బెజంతుమ్మ ప్రసన్నవదనముతో సతిధులనెదుర్కొని వారలకు స్వాగతంబు నొసంగెను. ఆనంతర మతిథులు సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారిని సందర్శించిరి. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారి యులు ప్రసంగించిరి:—

నా వృద్ధాప్యమునందు జన్మదినోత్సవమును జూచి సంతసించునంతటి మూఁడుడు గాను. కాని యనల్లంఘనీయమైన మిత్రుల యజ్ఞము శిరసావహించి నేడిచటకి వచ్చియుంటిని. బెజంతుగారియజ్ఞ నాకు సర్వకాలములందును నెల్లంఘనీయము. నేను న్యాయాధికరణదీని చాలించి కొని యుపకారనేతనమును దీసికొనిన సమయమునందు సర్వ కళకునాయకు “నీవు ముందేమి చేయ దలచితివి” అని పృష్టించెను. “నే ననామధేయదనుగ నుందును” అని ప్రత్యుత్తరమిచ్చితిని. అవిధముగ నే గతి వత్సరమునందు జానునెలవరకు గడిపితిని. దేశావసరమును బట్టి నేను బయటికి రావలసివచ్చినది. ఆయన సర్వ మేర్పడినందులకు నేను యథాశక్తిని జేశనేనను నేయగలిగినందులకు నేను ధన్యదను. మహాత్మ్యభూమికి మహాసేవను జేయుచున్న బెజంతుమ్మగారికి మనకృతజ్ఞతను వెలుపుచు నామె చిరాయుష్యులగు నుండవలయునని మనము సర్వోత్కృష్టప్రార్థించవలయును. నేను బెజంతుగారియజ్ఞమును నంగీకరించుటకు నేను బెజంతుగారి జన్మదినమగుట యొకముఖ్య కారణమైయున్నది. యథాశక్తిని దేశసేవను జేయుటకు నేను సిద్ధముగానున్నాను. మికందరకును మిక్కిలి కృతజ్ఞుడను.”

ఆనంతరము బెజంతుమ్మగారు సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారి సభిసందించుచు సతిధులకు కృతజ్ఞతను తెలిపెను. అతిథులు చక్కజీలపకారాదుల నారగించి బాలభటుల క్రిడలను జూచి యానందించి సన్మనములను వెదలిరి.

చవరకము బట్టలు:—వీని నమ్మటకు ఏజెంట్లుగా నియమించుటకు దరఖాస్తులను రాష్ట్రీయదొరకనములకే పంపవలెను.

మదరాసు కార్పొరేషను

నీటి సమైకాభ

మాసమునకు 1 రూపాయ వస్తు. అదైవారికి మాసమునకు 100 గాలన్లకును గృహములకు నీటిని 1218 అట్టోబరు 1 తేదీనండి యొందును.

(2) వై తేదీనండి గృహకోపయోగమునకు గాక యితర విధముల క్లయపడుటకు 1000 గాలన్లకు 10 రూపాయ వంతున ఛార్జీ పేయబడును. స్థాయిసంఘమువారు తీర్చుకొనవలెను.

(3) వై గాలన్లకు మిగిలినవిచ్చుట 500 గాలన్లకు తక్కువగనున్న నీటికి ఛార్జీ కాదు. 500 గాలన్లకు యెక్కువగ నున్న యెడల 1,000 గాలన్ల ఛార్జీ చేయబడును.

(4) 196 కెల్వను పుకార్లను సకాలమున నెకరైనను నీటిచార్జీ సుసంగతమోయినయెడల అభ్యుత్పాదినికీ నీటిసప్లైని చేయబడుట కధికారము కలదు. బిల్లుచేయబడిన రెండు మాసములలో సామును చెల్లింపకపోయినయెడల నీటసప్లై చేయబడును.

(5) నీరు చాల క్లుమగుచుండుటచే దానిని క్లయమున నీటిచార్జీ వృద్ధి చేయబడునని తోచినది.

(సంత.) జె. సి. మొలూసి.
అధ్యక్షుడు.

పోర్టుసెంటుబార్లింగ్ బెటు.

విశాఖపట్టణము పోర్టును నూపరింపెండెంబు టి. ఎస్. వై కిల్లెగారి కొక ముఠాము జీతమువీరన సెలవొసగబడినది.

గోదావరిజిల్లా ఆక్టింగు పోర్టును నూపరింపెండెంబు పి. ఎఫ్. వి. రై యాకా గారు విశాఖపట్టణము పోర్టును నూపరింపెండెంబుగ పనిచేయుటకు ఆజ్ఞయొసగి.

కృష్ణా పోర్టును నూపరింపెండెంబు వెరసన లసిస్టాంటు పి. గోపాలస్వామి నాయుడుగారు ఏలూరు సబ్ డివిజనుకు మార్చబడిరి.

మాడవగ్రేడు ఆక్టింగు సబ్ జడ్జి పి. వెంకటరామయ్య గారు రాజమహేంద్రవరము పెంపాలరి సబ్ కోర్టుకు బదలాయించబడిరి.

మిరపకాయల ఎగుమతి దిగుమతులు:

తిరునల్వేలి జిల్లాలోని రైలుస్టేషనులనుండి తిరునల్వేలి దక్షిణ మునకుగాని రామనాథము జిల్లాలో రామనాథమునకుగాని కర్ణాటకేటులలోనిది మిరపకాయలు ఎగుమతి చేయబడుట నిషేధించబడినది.

తిరునల్వేలి మిరపకాయలు చెన్నై పురికిగాని చెన్నై పురికి ఉత్తరముండు నగరములకుగాని తిరునల్వేలినుండి మిరపకాయలు పంపబడుటకు సర్టిఫికేటులు ధారాళముగ యొసగబడును. నెల్లూరు జిల్లాలోని రైలుస్టేషనులనుండి మిరపకాయలు చెన్నై పురికి పంపబడుటకు కూడ సర్టిఫికేటులు ధారాళముగ యొసగబడును. చెన్నై పురి రైలుస్టేషనులనుండి సర్టిఫికేటులు లేనిది మిరపకాయలు ఎగుమతి చేయబడుట నిషేధించబడినది.

రాజధానినుండి వైకి పంపబడు మిరపకాయల ఎగుమతిలగూర్చి ఎగుమతి రైలు స్టేషనులవారు సమాచారములను అధికారులకు తెలియజేయవలెనని తలంపబడు చున్నది.

పాశ్చాత్య సంఘసభ:—కలకత్తానగరమున పాశ్చాత్య సంఘసభ జరిగినది.

మాధునులైయరుగా రధ్యక్షతవహించిరి. గా. విరనులైయరు క్రింద, విగ్నెటు, జోన్సు, వెల్చిగారు రుపస్థ సించిరి. పాశ్చాత్యులకు పృత్యేక ప్రాతినిధ్య ముండవలెనని పూగారనిరి. సంఘమునకు ధన మధికముగాకావలెనని అభ్యుత్పాదినిరి. పృత్యేక ప్రాతినిధ్యముందరికి నుండవలెనని విగ్నెటుగారనిరి.

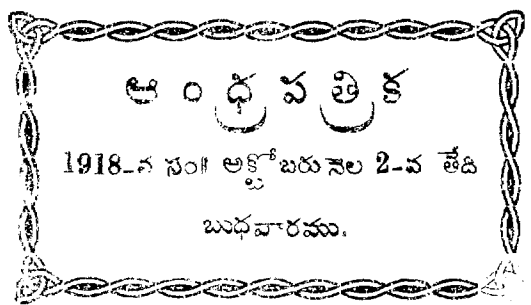
మదరాసు కార్పొరేషన్

నోటిసు.

(1) నీటి టవర్ నీర్లుగాగాని, లేక ప్లంబరుగాగాని పనిచేయుటకై బ్రయనింగు పొందుట కిష్టపడిన విద్యార్థుల యొద్దనుండి దరఖాస్తులు కావలెను. ప్రతి 1-కి రెండణాలు చెల్లించినచో, రెనిన్యా డిప్యూమెంటుయొద్ద నిబంధనల పుస్తకములు దొరకగలవు.

(2) విద్యార్థులు తమ వయస్సును, యోగ్యతాపత్రములతో సహా తమ దరఖాస్తులు 1918-వ సంవత్సరము అక్టోబరునెల 31-వ తేదీలోపుగ పంపినచో, అందికొనబడును. (1329)

మధుపడిపాట్లమెంటు } జె. సి. మొలూసి,
రిఫ్టక్ బిల్డింగ్సు }
26-9-18. } ప్రెసిడెంటు.

రాజ్యాంగసంస్కరణములు:

సామ్రాజ్యశాసన నిర్మాణసభ్యుల నివేదిక.

మాంటాగూ, ఛెలమ్మిఫర్డు నివేదిక గూర్చి తమ యభిప్రాయముల దెలుపుటకు, సామ్రాజ్య శాసన నిర్మాణ సభ యందలి అనధికార సభ్యులు ప్రత్యేకసంఘముగ నియమింపబడిరి. అధిక సంఖ్యాకు లంగీకరించిన నివేదిక మిపుడు వెలువడెనని, అసోసియేటెడు ప్రెస్సు వారు నేడు దెలుపుచున్నారు. ఆ నివేదికము పూర్తిక మాయెడుట లేకున్నను, తంత్రీవార్తా సమాచారము బట్టి దాని స్వభావమును గ్రహించు వచ్చును. ఇందు మితవాద జాతీయవాద యూరపీ యనుసభ్యుల యభిప్రాయము లెల్లను మిళితములై యున్న వని చెప్పవచ్చును. రాజప్రతినిధిగారును, సర్ విలియము విక్సెంటుగారును నుడివినటుల, మాంటాగూ ఛెలమ్మిఫర్డుగార్ల సూచనల కన్న ముందు జనుటకు వీలు లేదను నభిప్రాయము నీ సంఘమువారు సరిగ్గఁగఁందులకు, వందనార్హులే. కాని ప్రజాశయ ప్రతికూలాభిప్రాయములు మాత్రము కొంతవరకే నివేదికయందు చొరబడిన వనుటకు సందియములేదు. మాంటాగూసంస్కరణము లయినను భారతదేశమునకు బనికి రావని వాదించి నట్టియు, సామ్రాజ్యశాసననిర్మాణసభ సభ్యులయినట్టియు, గౌరవనీయులగు ఐరనునైట్లు గారు కలకత్తా యూరపీయను సంఘసభయందీ విషయమై యిటుల నుపన్యసించిరి.

“భారతీయసభ్యులు మా యభిప్రాయములను సరకుజేసిరి. వారెల్లరు ఏకాభిప్రాయమై యుండ లేదు. ప్రతి తీర్మానముపైనను, కమిటీవారి సూచనలు అధికసంఖ్యాకుల యభిప్రాయములు మాత్రమేయని చెప్పవచ్చును. నేనును, హాగ్గుగారును ఇచ్చిన సమ్మతు లనేకమారులు, సభాతీర్మానమును నిర్ణయించుచుండెను.....ఇంతవరకు, భారతీయ రాజ్యాంగ సంస్కర్తల విలువను గూర్చి గ్రహించుటకు నాకవకాశములు లభింప లేదు. కాని, వారి అత్యుత్సాహమును యోగ్యత, దేశాభిమానము, న్యాయముపై దృష్టి, నాకచ్చురుపు గలిగించినవి. సిమ్లాలో నే జూచిన వారి నుండి పాఠము లనేకములు నేర్చుకొనుటకు సిద్ధముగ నున్నాను గాని, వారు మంచిపాఠు లయినను రాజ్యాంగవేత్తలు గారని వాకు దోచినది.”

పై వాక్యముల బట్టి, అగ్లొ హైందవాభిప్రాయమును సమాధానపరచుటకు భారతీయ సభ్యులు విశేషముగ లొంగియుండిరని యూహింపవచ్చును. అందుచేతనే, కాంగ్రెసు సభయందు గోరబడిన మూర్ఖుల కీ సూచనలు చాలవరకు కొరవడుచున్నవి. మాంటాగూ నివేదికయందలి సూచనలు గొన్నింటిలో అనధికార సభ్యులు సంప్రదానికారము జూపిరి. మరికొన్నింటి విషయమై మూర్ఖుల సూచించిరి. కాని అంగీకారమునకై నను, మూర్ఖులకైనను కారణములెవ్వియు జూపబడ లేదట. ఇందుకు కారణ మెద్దియో గ్రహించ లేకున్నారము వీరి యభిప్రాయములను బొగ్గదేశము గ్రహించవలయుననిన, వీరు చూపెడి

కారణములు గూడ వెల్లడియైన గాని లాభముండదు. ప్రభుత్వ విభాగపద్ధతిని వీరంగీకరించిరి. స్వాయత్త ప్రజాయత్త శాఖావిభజనమునకు సమ్మతి జూపిరి. గ్రాండుకమిటీ, స్టేటు కౌన్సిలు నిర్మాణమును వీరంగీకరించిరి. ప్రజాసామన్యము గూర్చి పరిశీలించుటకు పార్లమెంటు సంఘము లేర్పడవలెనను సూచన ఆమోదము జూపిరి. సామ్రాజ్య రాష్ట్రీయ కోశ విభజన మంగీకరింపబడెను. 5 వ త్వరముల వ ఆకు, మంత్రులు ప్రజాప్రతినిధి సభలకు బాధ్యత వహించు రను, మాంటాగూగారి సూచన గూడ అంగీకరింపబడెను. నియోజకవర్గము నేర్పటకుటకును, శాఖావిభజనము గావించుటకు విచారణసంఘములు నిర్దీంపబడవలయునని అంగీకరింపబడెను. స్వదేశ సంస్థానాధీశులసభయు, స్టేటు కౌన్సిలుసభయు సామాన్యవిషయములలో కలసి యోచింపవలయునను సూచన ఆమోదింపబడెను. స్వాయత్త ప్రజాయత్త శాఖావిభజనము, గ్రాండుకమిటీ స్టేటు కౌన్సిలుసభానిర్మాణము, ప్రజాసామన్యవిచారణ, మంత్రుల ప్రభుత్వమైనను నయిచువత్సరములవరకును, ప్రజలకు బాధ్యత వహించుకుండుట, మొదలగుసూచనలు మాంటాగూ ఛలమ్మిఫర్డు సంస్కరణములకు ప్రాణము వంటివి. ఏలనన, యావిధానములో ప్రజాసామన్యముపై తగినవిశ్వాసము జూపబడలేదు. అడుగడుగునకును నిరోధములు కల్పింపబడెను. ఈ నిరోధముల దాటి స్వకరిపాలనాసాధము సమీపించుట, త్వరలో నెలవేటుకార్యముగాదు. స్వకరిపాలనమును త్వరలో బడయగోరు భారతీయు లీ నిరోధముల కివ్వలే జూపజాలరు. అందుచే నీ ప్రతిబంధకములతో నిమిత్తములేదని కాంగ్రెసు సభ వారు నిష్కర్షగ తీర్మానించిరి. కాని మితవాద సభ్యులు, దూర మాటోచింపక, యిట్టి సంకుచిత మగు సంస్కరణములను ప్రతిపాదించుట విపాద కారణమగుచున్నది.

మాంటాగూ సంస్కరణములలో ముఖ్యముగ సంస్కరణములు వీరిచే నంగీకరింపబడినను, కోరిన మార్పులు మాత్రము విశాలముగ నున్నవనుటకు సందియము లేదు. మాంటాగూసంస్కరణములలో ముఖ్యోపము, సామ్రాజ్యప్రభుత్వమునందు బాధ్యతాయుతప్రభుత్వమును ప్రవేశ పెట్టకపోవుటయే యది, ఎల్లరచే నంగీకరింపబడుచున్నది. మితవాదులు జాతీయవాదులుగూడ ఈలోపమును సవరింపవలయునని కోరిరి. నివేదికగ్రంథకర్త లీవిషయమై ఏమాత్రమును ముందుకుజనుటకు వీలులేదని సువ్యక్తపఱచిరి. రాజప్రతినిధిగారును, సర్ విలియము విక్సెంటుగారును సామ్రాజ్యశాసనసభలో పై యభిప్రాయమునే దృఢీకరించిరి. కాని, అనధికార సభ్యులు సామ్రాజ్యప్రభుత్వమునందు సంస్కరణము లిపుడే మొదలెడవలయునని కోరుట భావ్యముగ నున్నది. దేశీయు లీవిషయమై ఏకాభిప్రాయ మెటుల దెలుపుచున్నారో, ప్రభుత్వమువారు సమగ్రముగ గ్రహించుట యుక్తము. సామ్రాజ్య ప్రభుత్వమునందు గూడ స్వాయత్త ప్రజాయత్త శాఖావిభజన ముండవలయునని, అనధికారసభ్యులు తీర్మానించిరి. అధినివేశ రాజ్యములందు వలె, ఆర్థికస్వాతంత్ర్యము హిందూదేశమునకు గోరబడుట, లాభకరముగ నున్నది. రాజప్రతినిధిగారి సర్టిఫికేట్లుల అధికారము, పైనిక రాజకీయ వ్యవహారములకును శాంతి దేశైరక్షణములకు సంబంధించిన విషయములకును మాత్రమే వర్తింపవలయునని, నిశ్చయించబడెను. “సుహరిపాలనము” సర్టిఫికేట్లు అధికారము నుండి తొలగింపబడుట యుక్తముగ నున్నది. సుహరిపాలనపు పేరున, ఎట్టి

సామాన్యవిషయములలో నయినను రాజప్రతినిధి గారు జోక్యము కలుగజేసికొనవచ్చును. సామ్రాజ్య ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకసభలో సగముమంది భారతీయులును సగముమంది యూరపీయులును ఉండవలయునని, కోరబడెను. ప్రీవీకౌన్సిలు నిర్మాణ మంగీకరింపబడలేదు. ప్రజాప్రతినిధి సభల అధ్యక్షుడు, ఉపాధ్యక్షుడుగూడ ఎన్నికొనబడవలెనని తీర్మానింపబడెను. ప్రత్యేక శాఖలపై సభికారము లేని కార్యనిర్వాహకసభ్యు లుండగూడదనియు, మంత్రులకు కార్యనిర్వాహక సభ్యుల వో బాటు సమానస్థాన ముండవలయుననియు, ప్రభుత్వ కార్యదర్శిసభ సలహా సంఘముగనే యుండి అందలి 8 మంది సభ్యులలో సగముమంది భారతీయు లుండవలయు ననియు, ఐ. సి. యస్. ఉద్యోగములలో 100-కి 50 వంతున భారతీయుల కొనగవలయుననియు, సేనలో 100-కి 25 వంతున భారతీయులకు కమీషను లొసగవలయు ననియు, సూచించబడెను. కాంగ్రెసు సభవారు నిర్ణయించినటులనే, మహమ్మదీయులకు ప్రాతినిధ్యముండవలయునని, కోరుట ప్రశంసార్హము. ఈమార్పును ప్రభుత్వమువారు రంగీకరింపనియెడల, మహమ్మదీయులలో ప్రజలమగు సంపత్కృష్టి వ్యాపించు ననుటకు సూచియు లేదు. భారతీయసభ్యు లందఱును ఈ నివేదికపై సంతకములు చేసిరట. యూరపీయను వాణిజ్యప్రతినిధు లగు ఐరనునైట్లు, హాగ్గుగార్లు ప్రత్యేకనివేదికను తయారుజేసి, మాంటాగూ సంస్కరణములే తీవ్రముగ నున్నవను నభిప్రాయము దెలిపిరి. భిన్నాభిప్రాయములను దెలుపుచు, సభ్యులలో గొందరు విడివిడిగ వ్యాఖ్యానములను వ్రాసిరట. వీరిలో పటేలు, కపర్డి, రంగస్వామి అయ్యంగార్లు కాంగ్రెసుసంస్కరణములనే గోరుచు, కాంగ్రెసు మహాసభపై భక్తిజూపి తమ ధర్మమును నుత్కృష్ట పద్ధతి ని నెలవేర్చిరి. ఆర్థికస్వాతంత్ర్యము విషయమై, వీరింకను స్పష్టపఱచిరి. ప్రజాప్రతినిధిసభ వారి యుద్దేశము ప్రకారము, సామ్రాజ్యప్రభుత్వము హిందూదేశపు వాణిజ్యవిధానమును నడుపవలెనని, వీరిద్దరు సూచించిరి. శర్మ, మాలవ్యా, సుకూలు గార్లు, భిన్నాభిప్రాయము దెలుపుచు వేటొక నోటును వ్రాసిరి. స్టేటుకౌన్సిలులో సగముమంది నియుక్త సభ్యు లుండవలయు ననియు, శాసనసభలో 5 దింబ నాల్గువంతులు నియుక్తసభ్యు లుండవలయు ననియు, గ్రాండుకమిటీ నెలకొల్పబడగూడదనియు, లా, జస్టిసు పోలీసు శాఖలలో దప్ప రిజిస్ట్రారు విషయము లుండజనదనియు వీరు వ్రాసిరి. జిన్నాగారు తమనోటునం దీవిషయము వంగీకరించిరి. ఆర్థికస్వాతంత్ర్యము విషయమై మాలవ్యా, శర్మ, సుకూలుగార్లు కపర్డి పటేలుగార్లతో నేకీభవించిరి. శర్మగారు సామ్రాజ్యప్రభుత్వమునకు రాష్ట్రము లీయవలసిన మొత్తములలో తారతమ్యము పనికిరాదనియు, జవాభాబట్టి మొత్తమును నిర్ణయించవలెననియు, సూచించిరి. సీతానాథరాయిగారు వర్తకులకును, సుందరసింగుగారు సీక్కులకును, ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యము గోరిరి. రంగస్వామి అయ్యంగారు, కాంగ్రెసు సంస్కరణములను ప్రతిపాదించుచు, ప్రాథమిక స్వాతంత్ర్యప్రకటనమును స్వకరిపాలనా ప్రధానమునకు కాలపరిమితియు నవసరమని నిరూపించిరి. కాంగ్రెసులో బాగ్గొనిన జిన్నా, సుకూలు, శర్మ, మాలవ్యా, రంగస్వామి అయ్యంగారు, పటేలు, కపర్డిగార్లు, మెజారిటీపోర్టులో సంతకము జేయక, యూరపీయను సభ్యులవలె ప్రత్యేకనివేదికమును ప్రచురించిన ఎంతయో లాభకరముగ నుండెడిది. సందిగ్ధసమయములందు, దేశ

ప్రముఖులు ముందంజవైచుట కేల వెనుదీసెదరో దోచకున్నది.

అనధికారసభ్యులు తమ నివేదికయందు ప్రభుత్వ కార్యదర్శిసభను పూర్తిగా తొలగింపమని యైనను కోరలేదు. ఈ సంస్కరణము కాంగ్రెసు సభా ప్రారంభదినములనుండియు, కోరబడుచున్న విషయమేగాని, నూతనవిషయము గాదు. అనధికార సభ్యుల సూచనలు సంకుచితములుగ నుండుటకు, అతివాద మితవాద విభేదమే కారణమని చెప్పవచ్చును. మాటవట్టింపుకొఱకు మితవాదులు కాంగ్రెసునుండి చీలిరి. తమకును, కాంగ్రెసు సభ్యులకును అభిప్రాయభేదము లేదని, లాహోరులో శ్రీనివాసశాస్త్రిగారిచ్చిన యుపన్యాసము నందే గాన్పించుచున్నది. సామ్రాజ్యప్రభుత్వమున గూడ మార్పు లిపుడే ప్రారంభము గావలెనని, శాస్త్రిగారు చెలిపిరి. గత కాంగ్రెసుసభలో గావించబడిన తీర్మానములు తానునుకొనినంత తీవ్రముగ లేవని స్పష్టపరచిరి. ఇక నుభయాలకును భేద మెక్కడ? కాంగ్రెసుసభ వారు సంస్కరణము లాశాభంగకరము లని నుడివీరట. కాని, మితవాదులును మార్పు లనసరమని తెలుపుటచే, వారును ఆశాభంగమును ప్రశ్నన్నముగ జూపుచునే యున్నారు. సందిగ్ధసమయమున మాట వట్టింపుకొఱకు, దేశభివృద్ధికి యంగము గావించుచున్న బాధ్యత కాంగ్రెసునుండి చీలినవారిపై నుండుననుట కేమాత్రము సందియములేదు. భారతీయులకొర్రెలు, కాంగ్రెసు తీర్మానములలో నిమిడియున్నవి. వీటికి వెనుకకుజనుటకు, భారతీయు లంగీకరింపజాలరు. బొంబాయియందలి భారతీయ వర్తకసంఘము కాంగ్రెసు తీర్మానములనే దాదాపుగ అనువదించినది. ఈ సంఘమున సుప్రసిద్ధులగు పార్సీవర్తకులు గలరు. జైనులు ప్రత్యేకసభ జేసి కాంగ్రెసు సంస్కరణములనే దృఢీకరించిరి. భారతీయుల దృఢనిశ్చయ మొక్కదేశమున కీ తరుణము న దెలుపవలసి యున్నది. కాంగ్రెసు రాజా బారము, ఎలక్టరలు సంఘముల విచారణ ముగిసిన పిమ్మట, వెడలుట కంగీకరింపబడునని, రాజప్రతినిధిగారు నయ్యదు హుస్సేను ఇమాము, రామస్వామిఅయ్యరుగార్లకు చెలిపిరట. ఎలక్టరలు సంఘములు సంస్కరణ వివరముల గూర్చి మాత్రమే విచారించును. భారతీయులు ముఖ్య సంస్కరణముల గూర్చి గూడ, అసమ్మతి దెలుపుచున్నారు. ఇట్టి స్థితిలో ఎలక్టరలు సంఘములు విచారణ ముగించుకొనున వేచియుండునెడల, ఆంగ్లదేశాభిప్రాయమును మార్పుట యసంభవ మగును. భారతీయు లాంగ్లదేశమునకు వెడలుట కిదివఱకే సమయము దప్పినది. ఇక నేమాత్ర మావసించినను లాభముండదు. అందుచే, ముత్రివర్గమువారి నిషేధాజ్ఞ రద్దగుటకు వలయు ప్రయత్నములు వెన్నెంటునే జరుగవలయును. ఇందుకొఱకు కాంగ్రెసుసంఘము వెంటనే సమావేశమై, భివ్యతిర్తవ్య మెద్దియో యోచించుట అత్యవసరము. ప్రజానాయకు లీ సమయమున దేశపు కర్తవ్య మెద్దియో నిర్ణయించి, సంకల్పము సఫలమగునటుల కృషి సల్పెదరు గాక!

మద్రాసుపట్టణము: మరణములయాధిక్యము.

చెన్నపురిలో, కలకత్తా బొంబాయినగరముల కన్న, మరణములసంఖ్య యాధిక్యము జూపుటకు కారణమెద్దియో, డాక్టరు రాఘవేంద్రరావుగారు నిరూపించుచు పత్రికల కొకలేఖ నంపియున్నారు. ఈమూడుపట్టణములలోను, ఆరోగ్యము విషయమై

భేదము విశేషములేదు. పెద్దపట్టణముల కుండడి అసౌకర్యములు మూడింటికిని సమానముగ నేయున్నవి. అందుచే తారతమ్యమరయుట కింకొక కారణము వెదుకవలయును. కలకత్తా బొంబాయి పట్టణములు పార్శిళామికాభివృద్ధియందు ముందంజ వైచుటచే, ఇతర ప్రదేశములనుండి జను లధికముగ నేతెంచుటకు ఆకర్షణములు గలవు. తరుణ వయస్కులగు పురుషులనేకులు బొంబాయి, కలకత్తామిల్లులలో బసచేయుట కేతెంచెదరు. అందుచే బొంబాయి కలకత్తానగరములందు 15,40 మధ్య వయస్కునందు పురుషులసాఖ్య స్త్రీల సంఖ్యకన్న విశేషముగ నతిశయము జూపుచున్నది. చెన్నపురి యందు నడివయస్కునందున్న ఉభయలసంఖ్య సమానముగ నున్నది. అందుచే పసివారలసంఖ్య చెన్నపురియందధికమగుచున్నది. పసివారలలో జననముతోబాటు మరణముగూడ సామాన్యమే. మరణములలో నధికసంఖ్య గాన్పించుట కిదియొక కారణము. మద్రాసు మ్యునిసిపలుసంఘమునకు రాబడి తక్కువయగుటచే ఆరోగ్యము సభివృద్ధి జేయుటకు తగినధనము లభించుటలేదు. అన్నిటికన్నను, మద్రాసువారికి, దారిద్ర్యము పెట్టినదివేరు. మద్రాసు కూలీలకు నెలకు సగుటున 8 రూప్యములు మాత్రమే దొరకుచున్నవి. ఈ రాబడితో గంపెడుసంసారమునుపోషించుట ఎంతదుర్భరమో యోచింపవచ్చును. దారిద్ర్యము వ్యాపించినపుడు, మరణములసంఖ్య యభివృద్ధి జూపుటలో నాశ్చర్య మెద్దియు లేదు. ఇందుకు దోడు, ఆహారపదార్థముల ధర నానాటికి పెరిగిపోవుచున్నది. ఈ హెచ్చుధరకు తగినటుల, బీదవారల రాబడి పెరుగుటలేదు. ఇటీవల జరిగిన దోపిడీలలో, ప్రజలు కొందరు గడచిన కిరీ గంటలనుండియు తమ కాహారము లేదనియు రాఘవేంద్రరావుగారికి చెలిపిరట. అందుచే క్రిందబడిన బియ్యమును వారేరు కొన మొదలిడిరట. ఇక బీదలు తినెడి ఆహారపు రకమును గూర్చి వర్ణింప నవసరమౌడదు. ప్రభుత్వమువారి వలె, రాఘవేంద్రరావుగారు దేశములో కఱవులేదని తెలుపకుండుట, సంతోష ప్రదముగ నున్నది. యుద్ధకాలములజే, దేశమునందెల్లడల అవారోగ్య మతిశయించెను. ఆహార పదార్థములు చాలినంతగ లభింపవయ్యెను. రాఘవేంద్రరావుగారు సూచించినకారణము లెంతయు, సంభావ్యమనుటకు సందియము లేదు. ప్రభుత్వమువారి డాక్టరుగారి ఖరీదీలనమునుగ్రహించి, దేశమున దారిద్ర్యబాధను తొలగించిన గాని, ప్రస్తుతమస్థితి చక్కబడనేరదు.

కాంగ్రెసు: లోకమాన్యుడు సభాధ్యక్షుండగుట.

ఢిల్లీలో జరుగ నున్న కాంగ్రెసు మహాసభకు లోకమాన్య తిలకు మహాశయ్యుడు సభాధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరిని దెలుపుట కెంతయు సంతసించుచున్నారము. 12 రాష్ట్రీయ సంఘములలో 11 రాష్ట్రీయసంఘములు వారి యధ్యక్షుల నంగీకరించినవి. ఒకసంఘము మాత్రము మహమ్మదాబాదు రాజుగారి నియామకము గోరినది. ఆహ్వానసంఘమువారు మొన్నటివఱకు సమావేశమై లోకమాన్యుని కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షులుగ నేకగ్రీవముగ నెన్నుకొనిరి. లోకమాన్యుడు ఆంగ్లదేశమునకు స్వకార్యాధియై పయనమయ్యెను. త్రోవలో వారిపుడేరేవుకు జేరెదరో, అక్కడ కీ సమాచారమును తంత్రములమున దెలుపుట కాహ్వానసంఘమువారు నిశ్చయించిరి. లోకమాన్యునికి సభాధ్యక్షుపదవి నొసగుట, లోకమాన్యుని గౌరవించుటకన్న, దేశీ

యమహాజనసభ తన్ను తాను గౌరవించుట యగునని చెప్పవచ్చును. ఢిల్లీలో వారడుగిడ గూడదను నిషేధాజ్ఞ యింకను ప్రబలియే యున్నది. ప్రజల దృఢేచ్ఛ ననుసరించి, అధికారు లికనైనను ఈ యాజ్ఞను రద్దుపరుచుకొనవలయును. ఈ యాజ్ఞ అర్థశూన్యముగను, ప్రయోజనవిరహితముగను, గాన్పించుచున్నది. రాజప్రతినిధిగారి విషయమై తగిన దూరదృష్టిని గనుపరచి, ఢిల్లీకమిషనరుగారి యుత్తరువును రద్దుపరుప గోరుచున్నాము. లోకమాన్యుడు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రవాది గావున, ఆంధ్రుల ధికసంఖ్యలతో వెడలి రావ్వసమస్యను గూడ కాంగ్రెసు సభవారి యోచనకు తీసికొని వచ్చుటకు ప్రయత్నించుట లాభకరము.

జస్తినుపత్రిక: సాత్వికనిరోధము.

ఎలక్టరలు సంఘసభ్యుల విషయమై, జస్తినుపత్రిక తన అనంగీకారమును దృఢముగ దెలుపుచున్నది. ఈ సందర్భమున జస్తినుపత్రికకును, మెయిలు పత్రికకును అభిప్రాయభేదము గలుగుట వింతగనున్నది. జస్తినుపత్రిక యీ విషయమై నసమ్మతి దెలుపుటమే గాక, యీ సంఘములయెదుట బ్రాహ్మణేతరులు సాత్వికమియగూడదని, సాత్వికనిరోధము నీ తీరున బోధించుచున్నది. “జన్మభూమి” మాకు శాశ్వతమగు యోగక్షేమముగలదు. రెండుమూడుదినములనుండియు, మావద్ద కంపబడినలేఖల జూచినచో, బ్రాహ్మణేతరు లెట్టి యుద్దేశపూరితులయిరో చెలియగలదు. తమ కేమయిన స్వదేశములో హక్కులు గలవా, లేక స్వదేశమునందే తాము కొరమాలినవారై యుండవలయునాయని, వారు ప్రశ్నించుచున్నారు. బ్రిటీషుప్రభుత్వమున కనేకవిధములుగ సేవజేయుచు, విద్యాభికులై, గౌరవస్థానముల బడసిన తమోనిషును లీసమయమున, అక్కఱకు రాకున్నారు. కాని ఆత్మగౌరవముగల బ్రాహ్మణేతరుల విధ్యుక్తము స్పష్టమే. ఎలక్టరలు సంఘములతో వారెట్టి జోక్యము కలిగించుకొనరు. వారిందుగూర్చిదృఢనిర్ణయమును గావించుకొనిరి. ఆ నిశ్చయమునుండి, ఏ మహాశక్తియు వారిని మరల్చునలదు.”

ఇతరుల కింతవఱకును జస్తినుపత్రిక దెలుపుచున్న నీతులన్నియు, స్వవిషయ మేతెంచునపుటి, కేముల దాగెనో చెలియకున్నది.

బొంబాయి - చెన్నపురి గవర్నరులు:— పార్లమెంటు సభ్యుడగు కెప్టెను బార్టిలాయడు సి. వి. ఇ. డి. ఎస్. ఓ గారిని బొంబాయి గవర్నరుగా నియమించిరి. బారను విల్లింగ్డను (రాటు) జి. సి. ఎస్. వి. జి. సి. వి. ఇ. గారు నెట్టెంబరు అక్టోబరు నెలలలో బొంబాయిని వదలెదరు. చెన్నపురి గవర్నరు వదలికి బారను విల్లింగ్డను గారు నియమింపబడిరి. బారను వెంటండు (జతు) జి. సి. వి. ఇ. గారు జనవరినెలలో చెన్నపురిని వదలెదరు. బొంబాయిలో చాలమీదట పనిచేసిన విల్లింగ్డను ప్రభువుగారి నే మరల చెన్నపురి గవర్నరుగా నియమించుట అపూర్వవిషయము. వారు బొంబాయినుండి ఆంగ్లదేశమున కేగి మరల నటనండి చెన్నపురికి కచ్చెదరు. ఈవార్తను తెలుసు తెలివెను. ఇండియా దొరతనమువారును ప్రకటించిరి.

కాంగ్రెసు ప్రాతినిధ్యము:—కాంగ్రెసు ప్రాతినిధులొక్కడేశమున కేగుటను గూర్చి అధ్యక్షుడు నయ్యదు హుస్సేను ఇమాంగారును కార్యదర్శి సి. పి. రామస్వామయ్యుగారును సిమ్లాకేగిరాజప్రతినిధిగారిని సందర్శించిరి. ప్రత్యేక సంఘముల సూచనలు ప్రకటింపబడిన గాని ప్రయాణపు చీటు లియ్యబడెను. నివేదికములు నిర్ణయ కాగనే చట్టము పార్లమెంటుసభలో నుపపాదించబడకముందే వ్యవధి యుండగనే చీట్టియ్యబడునని రాజప్రతినిధిగారు నడివరి.

విరోధామహాసంగ్రహము

(రైతుల సభనీ)

బాల్కను

బల్లరులు లొంగిపోవుట

బల్లరులు ఎట్టివరులను కోరకుండనే
ఆంగ్లమిత్రమండలికి లొంగిపోయిరి.

బల్లరులకు విరోధము

లండన్, సెప్టెంబరు 30:—

స్టాన్లీబీటా కు తరమున మేము సాహసముతో తలపడి కరా
వోపులో నాక్రమించి బల్లరులపాఠిపోవ నీలు లేకుండ చేసితిమి.
700 మందిని 20 ఫిరంగుల నచట పట్టుకొంటిమి. పశ్చిమమున
10 క్రేటు సేనలు (రెజిమెంటు) సెయింట్ పౌల్స్ ను కాపాడ
యత్నించెనుగాని మేము ప్రబలముగా తలపడగా వారు స్థాన
ములను వదిలిపోయిరి. మే మప్రదేశమున కు తరమున 2 కిలో
మీటరుల వరకు పోతిమి. వెల్పు ఉక్కుబులవంక మేమును
బీరాను సేనలను పిచింజానది ఎడమ ప్రక్కనున్న ఎత్తగు కొం
డలను వశపరచుకొంటి మని సెర్వీయా వారు తెలిపిరి.

శత్రువులను తరుముట

28-9-18-న తేదీని మిత్రమండలి ఎడమతట్టు సేన కివో
వో వంకకు శత్రువులను తరిమెను. బ్రాడును మచిద్దా పట్టణ
మును మెన్నకు తరముననున్న గుట్టలను పట్టుకొంటిమి. సెర్వీ
యా వారు వేలెను కొచ్చాట్ల కు తరమునను ఈ కాన్యమునను
పురోగమమును సలిపి కుమ్మావోకు నైండలుల ప్రాంతమున
బల్లరు సరిహద్దును చేరి బ్రిటిషు గ్రీను సేనల సుప్రీమ్ ట్టాకు
తరముగ వెల్పువా ప్రాంతమున వెట్రీకు పట్టణములోయ
వంక కేగుచున్నవి. ఇంతవరకు 350 ఫిరంగులను పట్టుకొంటి
మని పరామనావారు తెలిపిరి.

బల్లరురాయ బౌరులు

పారిసు-సెప్టెంబరు 29:—బల్లరు ఆర్థిక మంత్రి లయి
ష్ట చీఫు, రెండవసేన సేనాని లోకపు, వెకుటిమంత్రి రేడేపు
గార్లు నిన్ను సలహాకాకుచున్నది. నేను వారు జనరలు డెస్పర్
గారిని కలసుకొనిరి. వారు తాత్కాలిక విరామమును గూర్చి
చర్చించెదరు.

జర్మనుల ఆత్మీ పణ.

పారిసు, సెప్టెంబరు 28:—మాలినపు గారు విరామమును
కోరగూడదని ఆత్మీపించుటకు జర్మనులు తలంచుచున్నారు.
బల్లరు ప్రధానమంత్రిని తొలగించి నైనిక విచారణకు పాత్రు
ని చేయవలెను. అతడు ప్రబలదేశద్రోహ మొనరించెనని జర్మ
ను ప్రతికలు వ్రాసినవి. ఆస్ట్రియా హంగరీలోగూడ చాల
కలవరము కలిగినది.

ఆస్ట్రియావారి భావము.

28 వ తేదీని ప్రజవర్తి అధ్యక్షతక్రింద ప్రధానసభ
(క్రొను కన్సిలు) కూడినది. ఆస్ట్రియావారి భావము మారిన
దనువాదము నిరాధారములని ప్రధానమంత్రి హస్సెర్కు ప్రతి
కా ప్రతినిధుల కెరిగించిరి.

బల్లేరియా యినుపదారులు.

లండన్, సెప్టెంబరు 30:—బల్లేరియావారితో జరిగిన
ఏర్పాటు ప్రకారము బల్లేరియాలోని యినుపదారుల పన్ని
టిని మిత్రమండలి పరిశీలనమున నొందుటకు వారంగిరించిరి.
(దానివలన బల్లేరియాదేశమే మిత్రమండలి పరిశీలనముక్రిందకు
వచ్చిన దని తెలియదగునని బోసన్లగారు గిల్లు హాజులో
నుడిపిరి.

జర్మను ప్రతికలు

ఆమెట్టడం, సెప్టెంబరు 29:—జర్మనులీ నిమనసమ
యమున శాంతిమును చూపవలెను. ధైర్యమును బూనవలెను.
కలవరపడగూడదు. బల్లేరియాలోని జర్మను హితులకు తోడ్ప
డుటకు గొప్ప జర్మను సేన అటకు వెళ్లుచున్నది. కనిష్టాంటు
నోపిలుతో సంబంధము చేపట్టుటకు తెలులైన యత్నింప
వలెను. మానవులు నయమిందని మొదట బల్లరుల మైత్రి
హానికరముగానే యుండెను. మంత్రులు మిత్రమండలి పక్ష

పాతు లగుటయేగాక ప్రజలగుడ సంధిని హెచ్చుగాకొన్ని
సెలనుండి కోరుచుండిరి. వారి కాహారము తీర్చుముగాని మొ
క్కజొన్న సిండిగొట్టెలు. అవి కూడ లభించుట కరువా
యెను. జర్మను పక్షపాతులే మరల నెగ్గరిగినను ఈ సంధి
వలన జర్మనులకు కలగులాభ మేదియును లేదనుటనిశ్చయము.
ఇప్పుడు యధార్థమును తెలుపవలెను. మరుగుమాటలు కూడవు.
విజయములసంగతి యిపు డ్రుస్తుతము. అధికభారము లేకుండ
సంధిజరుగుటయే వాంఛితము. అతిశ్రద్ధాముగ దొరతనము వారు
సంధి ఆలోచనలకు గడగవలెను. బల్లరుల సహాయమున కా
స్ట్రియావారు శిఖ్రుముగ సేనలను పంపుచున్నారు. పలాయన
మగుచున్న బల్లరు సేనలను ఆల్బానియాలో ఆస్ట్రియా వారు
కలుసుకొని బల్లరు సేనానలను తొలగించి తమ అధికారము
క్రిందకు తెచ్చుకొనిరి. జర్మనుమిత్రుల రాకపోకల కవకాశ
మేర్పరుపబడును. బల్లేరియానుండి వార్తవచ్చినవెంటనే ఆస్ట్రి
యా ప్రధానమంత్రి హెను హస్సెర్కు అన్నికతుల నాయకు
లను రావించి పార్లమెంటును జరుపుటకు గూర్చి ఆలోచిం
చెను. అన్నికతులవానిని చేర్చి మిత్రుల మంత్రివర్గము నేర్పరు
చుట కతడు కోరబడెను. హంగరీ ప్రధానమంత్రి గూడ
నియమితుల కచ్చెను. ఒక ద్వారముననున్న కానలిథుడు
శత్రువులకు లొంగిపోయి వారిని రానిచ్చినచో చాల ప్రమా
దము కలుగును. జర్మనుల కత్తిరించినచుట్టి కలిగినదని
జర్మను ప్రతికలు వ్రాసినవి.

లండన్, సెప్టెంబరు 30:—బల్లేరియా వశమైనచో
టర్కిగూడ వశమగుట తప్పదనియు, మిత్రమండలికి రుమేని
యాకు మరల సఖ్యకలగు ననియు, చివరకు ఆస్ట్రియా
హంగరీగూడ లోబడుననియు జర్మను ప్రతిక బల్లేరియాపతనము
నకు పూర్వము వ్రాసినది.

రుమేనియా విప్లవము.

పారిసు సెప్టెంబరు 29:—రుమేనియాలోని జర్మను
సేన పలాయనమగుచున్నది. బుకారెస్టులోని జర్మను అధికా
రులు తొందరగా దుస్త్రుములను తీసికొని పోవుచున్నారు.
రుమేనియా నేతమునందంతటను ప్రజలు తిరుగుబడిరని తెలి
యచున్నదని స్వీట్జర్లండువారు తెలిపి.

భింగ్లండు

లండన్, సెప్టెంబరు 27:—బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున
భారతదేశమును ఒక ప్రధాన రాజ్యముగ నెంచి కాలక్రమముగ
అభివృద్ధికరమగు బాన్యతాయంతస్వరూపాల నాసౌకర్యములను
కలగ జేయవలయు ననియు, విదేశీవిషయక భావములయందు
అధినివేశములకును, భారతదేశమునకు పాల్గొను నధికార
మియవలయు ననియు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున కంతకును
సంబంధించు సర్వవిషయముల యందును వీరికిగూడ నధికార
మియవలయు నని హిందూదేశపు రాజ్యాంగ సంస్కరణము
లను గూర్చి జాతీయ ఉదారభావసంఘమువారు మాంఛెస్టరు
లో సమావేశమై ఏకగ్రీవముగ తీర్మానించిరి.

రెండవసారి 100 కోట్లపానులను సమకూర్చుట.

లండన్, సెప్టెంబరు 30:—లండన్ నగరమున బ్రాఫ
ల్లరు చాకులో ఏర్పాటులు చేయబడును. అచట యుద్ధరంగ
ము ఫిరంగులు కందకములు మున్నగువానితోగూడ నమర్ప
బడును. రెండవసారి 100 కోట్లపానులను సమకూర్చుట కీ ఏర్పా
టు చేయబడుచున్నదని బోసన్లగారు నేను మధ్యాహ్నము
గిల్లుహాజులో నుడిపిరి.

నూలు యంత్రశాలలు

లండన్, సెప్టెంబరు 26:—ఈమధ్య పనినిలిచిపోయిన
నష్టమును కూడదీయుటకు 26-10-18 వ తేదీ వరకు యం
త్రశాలలలో వారమునకు 55 గంటలు పనిజరుగును. 20-9-18
వ తేదీ నుండియు ఆమెరికానూలు సుపయోగించువారు 100 కి
65 వంతునిగాక 60 వంతుననే పనిచేయుటకు కోరబడుదురులి
ఇప్పుడు 65 వంతున పనిచేయుటకు లైసెన్సును పొందినవారు
గూడ 60 వంతుననే పనిచేయవలెను. తక్కువ పరిష్కారించు
టకు సర్వ డెడ్లెస్సితు, సర్వ అలెగ్గాండరు బటరువర్త, బార్జిలో
గార్లు నియమింపబడిరి.

ప్రాణు

గోండుగురి యువనాస్యము.

పార్థికు, సెప్టెంబరు 28:—ఆమెరికా కార్మిక సంఘా
భ్యుదయగోండుగురు పారిసు నగరమున సిట్రీను యుద్ధ
కర్మాగారమున కేగిరి. మనత్యాగములవలన స్వేచ్ఛయును
నాస్యయును ఉన్నత శాగరకతయును గూడ కలుగవలెను.
విజయమువలన ప్రజాపరిపాలనాప్రాముఖ్యము మెండు కాగల
దని గోండుగురు గారనిరి.

చాలగ్రామములు వశమగుట

లండన్, సెప్టెంబరు 30:—29-వ తేదీని బెల్జియను
ప్రతికలు ఇట్లు తెలిపినవి:—నేటిదినము బెల్జియను, బ్రిటిషు
నైస్యములు జయకరముగపోరుచు నేయుండెడివి. వ్రూమరు సేనా
ని వీరికి నాయకుడు. మెస్సయన్సు-విటిను బాటదగ్గరను ప్లాం
డర్నదగ్గరను శత్రువులను వెడలగొట్టుచున్నారు. డిక్కుమూ
డు, బారెక్ పెరెస్టు, స్టేడెక్ బర్గు వెస్టర్నజుబీకరు మోర్సు
వెడిజాలు బెల్జియనుల వశమైనవి. స్టేడెక్ పెరెస్టుకుభ్య శత్రు
ప్రతియుద్ధములు ప్రతిహాత మైనవి. రోలరును మికోరస్తాను
సెంటునీయిటరు దగ్గరను, కాల్లీ మోలెక్ హోబుదగ్గరను బెల్జి
యనులు ముట్టడించిరి. లీనుకు పోవు సంరక్షక స్థానములను
కాపాడుకొనుటకు శత్రువులు కృత్యముగ ప్రయత్నించిరి. ఈ
ప్రదేశము బోలరుసకు పడమరగనున్నది. మెస్సెస్సు విలు
చాటి చయిరియను వ శ ప రు చు కొన్న పు డు వ్రూను
మ రు సే నా ని నై స్య ము శ త్రు వు ల ని రో ధ
మును చవిజూడవలసి వచ్చింది. ప్లోయరు నూచేడు అడవిలో
శత్రువులకు చాల నష్టము కల్గినది. ప్లోయరు నైట్ అడవికి
తూర్పుగనున్న సరిహద్దులను, కాబోర్డు, సెంటు ఎంక్రి కూలి
యను, టెవంటిడాడ్ జీవీని వ్రూమరు సేనాని నైనము దాటి
పోయెను. 28, 29 తేదీలలో బెల్జియనులు వ్రూమరు సేనాని
నైస్యములు 9 వేలకు నైవడిన శత్రువులను, 200 ఫిరంగు
లను, 240,250 మిల్లీమీటరుల ఫిరంగులను విశేష రణనామ
గ్రీయు తమకళము జేసికొనెను. 65 ఉద్యాగస్థులును, 3600
నైనికులును వ్రూమరు నైస్యము వశమయెను. 30 యుద్ధ ఫిరం
గులు కూడ వశమైనవి. శత్రువుల యుద్ధపదారులమీదను,
వారి నూర్గులమీదను మా వైమానికులు నిరంతరము బాంబుల
వర్షమును కురిపించుటచే మా కీ విజయము కల్గినది.

లండన్, సెప్టెంబరు 30:—జర్మను వాయువార్త లిట్లు
తెలుపుచున్నవి. వైస్సెనుకు తూర్పుగ మరల క్రొత్తయుద్ధము
ప్రారంభమైనది. క్యాంప్ సెంటుక్వీంటెన్ మధ్య భయంకర
ముగ పోరు జరుగుచున్నది. రణముఖమందంతటను ఆంగ్లే
యులయుద్ధము కృత్యమైనది. చాంపేనిలోను, ఆగ్నోనీ, మ్యూను
నడుమ పరాను ఆమెరికనులు ఘోరముగ పోరునల్పిరి. కాని
వీరి ప్రయత్నములు ప్రతిహతమైనవి. ఆగ్నోయిలు ఇన్ఫ్రెక్కు
లకు కొన్ని చోట్ల స్థలములు చేసించబడినవి.

ఎక్కువస్థానములు వశమగుట.

లండన్, సెప్టెంబరు 30:—x త రాత్రి పరానుప్రతి
కలు ఇట్లు తెలుపుచున్నవి: సెంటు క్వింటనుకు దక్షిణముగ
ఉరినిల్లర్ ను సెజిరంగమున ముట్టడి పట్టినారము. మాస్వా
ధీనములోనున్న ఈ గ్రామములలో మొండిగ పోరుచున్న శత్రు
వుల వెడలగొట్టితిమి. నేడు ఎయిలెట్ ఎయినుమధ్య రెండు
కిలోమీటరులు చెమెక్ డెన్ను డాన్సు క్షిప్రకృతులను ముందు
కేగి వారము. పార్కిస్కి పిరియను - పి రె యి ను ఓస్తలు
లను ఆక్రమించుకొంటిమి. చాంపేను రంగమున మా సేనలకు
మంచి లాభములు కలుగుచున్నవి. దక్షిణభాగమున బూనూను
విల్లీ మా స్వాధీనమైనది. క్రూప్రదేశమున కు తరముగనున్న స్థాన
ములను విస్తరింప జేసికొనిరి. పడమటిభాగమున శత్రువులు
మొండి తెగువతో పోరిరి. కాని మేము మోనీ, ఓవులెటును
వశపరచుకొంటిమి. పరానువారు ముందు కేగి పికా వెటును
పట్టుకొనిరి. చాల రేంజీప్రదేశమున రెండు కిలోమీటరులు
ముందు కేగి వారము.

సెప్టెంబరు 28 వ తేదీని మావైమానికులు ఘనకార్య
ముల నొనర్చిరి. రణరంగముననున్న శత్రువులవై మరఫిరంగు
లను బాంబులను ప్రయోగించిరి. రెండు తడవలు 50 వైమాని
కులు శత్రుములబలములవై బాంబులను బరచిరి. మార్వా
రెడెగ్గర శత్రువులు ప్రతియుద్ధమునకు తలపడుచుండ వీరిని
ముట్టిరి. 15. వెడ్లవిమానములును, 3 చిన్న విమానములు శత్రు
వులు నష్టపోయిరి. వీటిని క్రిందకు కూల్చివారము.

లండన్, సెప్టెంబరు 30:—పదమూడవ భాగమున మాంటు ఫాక్స్ లు పట్టుకొంటిమి. ఆ దక్షిణపు సరిహద్దుల వరకు మా పంక్తిని వ్యాపింపజేసితిమి. వామభాగమున నెంటు-మ్యూరీ-వైలో చొరబడితిమి.

శత్రువుల ప్రబలనిరోధము.

గతరాత్రి ఆమెరికనులు ఇట్లు తెలిపిరి:—ప్రతివోటున శత్రువులు మాకు ప్రబలనిరోధమును కలిగించుచునే యున్నాము. జర్మనులు ఇతర రంగమునుండి సహాయముకొరకు వైద్యములను రప్పించుకొనునట్లు చేసినారము. నీర్వేను, ఎయిర్లో నడుచు శత్రువులు ప్రబలముగ ప్రతియుద్ధ మొనర్చిరి. కాని వాటిని ప్రతిపాత మొనర్చినారము.

లాభము

హారిస్ సెప్టెంబరు 29:—12-7-18 మొదలు మిత్ర మండలివారు 2 లక్షలమందిని కి వేల ఫిరంగులను 20 వేల మరఫిరంగులను చాల సామగ్రిలను పట్టుకొనిరి. మెట్టిను మె సిడోవియా మెసపూ టేమియాలలో పట్టుకొనబడినవారి మొత్తమున చేరలేదు.

దూనార్డు కాల్యము దాటుట

లండన్, సెప్టెంబరు 28:—బ్రిటిషు శిబిరములనుండి బైరిసిను ఫిలిప్పుగా రిట్లు తలపించినారు:—క్యాంబేకు పడమరకు, వైర్మిక్ ను జర్మను రక్షకస్థానములను అతి కష్టముతో పట్టుకొంటిమి. 10 నెలల క్రితము హిందెబర్గ్ పంక్తిని నీల్వినపుడుగూడ ఇంతకేమి కలుగలేదు. ఇంత అకాయకరముగ గూడ లేదు. దూనార్డు కాల్యదగ్గర మేము విశేషముగ సేవలను వినియోగించినవలసి పట్టినది. కాల్యను కొన్ని స్థలముల దగ్గరమాత్రమే దాటుటకు అవకాశము కలియుండెను. ఇట్లుచేయుట చాల ముఖ్యమైన సంగతి. కొన్నిచోట్ల బురద చాలలోతుగ నుండుటచే దాటుటకు విలులేకుండెను. ఉపరిభాగమును వంతెన లన్నియు ఫిరంగులగురి బారిలో నుండుటచే వాటిని దాటిపోవుటకు విలులేకుండెను. కాబట్టి సన్ననిమార్గములను బట్టవలసివచ్చినది. చికటియందు నునుపులు నిచ్చెలనువేసి ఎక్కవలసివచ్చినది. మేము మాట్టడినల్పదినని శత్రువులు నిశ్చయించుకొనిరి మాచేజిక్కిన వైనికులు తెలుపుచున్నారు. ఇంత జాగ్రత్తపడియు గూడ కాల్యముగాని వెనుకనన్న ప్రచోదముగాని నిలబెట్టుకొనజాలరైరి. శత్రువులపై అగ్నివర్ష మునుకురిపించితిమి. శత్రువులు భయకంపితులై కలవరపడిరి. చిత్రవైకల్యము నొందిరి నిలువనీడలే అగ్ని బాస్ లలనుండి తప్పించుకొని ఆకలవడుటకై ఇటువంటి పయగిడిరి. ఒక కందకమునుండి ఇంకొక కందకమునకు ప్రాణసంరక్షకార్థము పారిపోయిరి.

శత్రు ముఖ్యస్థానములను చేరుట.

లండన్, సెప్టెంబరు 28:—పరాను శిబిరములనుండి క్రిందటి రాత్రి రూటరు విలేఖకు డిట్లు తలపింపినాడు:—ఛాంపేలో నేటిఉదయమున యుద్ధమున గల ప్రారంభమైనది. నిన్నటిదినము మేము వశపరచుకొన్న స్థానమునకు రెండు మైళ్లు ఉత్తరముననున్న వైసిదగ్గర సోమి-వై చుట్టును శత్రువులు బలకరముగ నిరోధమును జూపుచున్నారు. ఇదియే వారి నిరోధమునకు ముఖ్యస్థానము. దానినిపుడు మేము చేరితిమి. పరాను కాల్యములను సమయమునకు వైసిది కిరుప్రక్కల ప్రవేశించుట చే చాలలాభకరముగ నుండెను. నేటియుదయము సోమి-వై గ్రామీణులకు దక్షిణముననున్న స్థానమునకు పడమరకు తూర్పుకు ఈ పంక్తి వ్యాపించినది. ఆచటనుండి జర్మనులదేవులకు దక్షిణముగ పోవుచున్నది. చట్టిను నిష్టముచే జర్మనులకు అపారనష్టములు సఃభవించినవి. రణరంగమునకు అసంఖ్యాకులగు వైనికులు బలి అయిరి. ఇంతవరకు 3000 మంది శత్రువైనికులు పట్టువడిరి.

సోమి - వై వశీకరణముగలు

లండన్, సెప్టెంబరు 28:—పరానుప్రతికలు ఇట్లు తెలుపుచున్నవి. వేకువజామున 5-30 గంటలకు యుద్ధము వరకు ప్రారంభమైనది. మాసేనలు సోమి-వై గ్రామమును స్వాధీనముజేసికొనెను. పాలటెయిను - ఎక్ - డెగ్మయిను కుత్తరముననున్న కొండశిఖరులను గూడ వశపరచుకొనెను. విశేషముగ శత్రువులు ఫిరంగులను గూడ మాస్వాధీనము జేసి, గ్నారము.

ఎయిల్వెట్టి ఎయినుయుద్ధము జరుగుచునే యుండుట

ఎయిల్వెట్టి ఎయినుయుద్ధము జరుగుచునే యుండుట. గతరాత్రి నేటియుదయము గూడ మాసేనలు శత్రువులకు ఒత్తిడిని కల్పించుచునేయుండెను. స్వాంగీకి ఈశాన్యముగ తీవ్రమగు యుద్ధము జరిగినది 250 మంది వైనికులు, కొంచెము ప్రజేతము మాత్రమే మయ్యెను. ఇందులో 40 మంది ఉద్యోగియు గూడ గలరు. అట్టి గాంటు కుత్తరముగ శత్రువులు ప్రతియుద్ధమొనర్చిరి. ఇది సంపూర్ణముగ వ్యర్థమయ్యెను. దక్షిణమున జోల్లినుండి ఎయిలీరరకు కాల్యదగ్గరకు ప్రవేశించినారము. ఈ రెండు గ్రామములను ఆక్రమించుకొన్నారము.

16000 మంది శత్రువులు చిక్కుట.

లండన్, సెప్టెంబరు 27:—పరాను ఆమెరికను రంగమున భారతయుద్ధము జరుగుచున్నది. మిట్టుచుభ్యాష్టము శత్రువులు మాంటు పోకనులో ఇంకను నిలబడి పోరుచున్నారు. 16000 మంది మాచేజిక్కిరి. 50 ఫిరంగులు వశమైనవి.

జర్మను

కొంటు హార్బిలింగు

ఆమెప్పుడం, సెప్టెంబరు 28:—ఇతడు రణములను కేగెను. ఇది రాజీనామాచుటకు మొదటిపరి యని తెలుచుచున్నాను.

కొంటు హార్బిలింగు రాజీనామా.

ఆమెప్పుడం, సెప్టెంబరు 30:— కొంటుహార్బిలింగు వాడు హింట్లు రాజీనామాలు తెయిజరు అంగీకరించెనని తెలియుచున్నది.

జర్మను సేనాధీ విమజ్జరము

ఆమెప్పుడం, సెప్టెంబరు 30:—సేనలో 180000 మందికి విమజ్జరము తగిలినది. అందులో కొందరికి అపాయకరముగా గూడ నున్నది. ఆహారము చాలనయిన ఈ న్యాధి కలిగినదనుట సత్యముగాదని జర్మను సజ్జనుజురలు రావ్యాంగ సభలో నుడివెను. సమాధానము సంభృష్టికరము కాదనియు యుద్ధమంత్రులు వెతుకబడి యున్నారనియు శ్రీసాంఘిక వాసులనిరి.

జర్మనుమంత్రుల రాజీనామా

ఛాన్సలరు కొంటు హార్బిలింగు విశేషమంత్రీ వాసు హింట్లుగూడ రాజీనామాలు నిచ్చిరి.

జర్మనుపండితుడు నికలను గారు

బెర్లిను విశ్వవిద్యాలయమున పండితుడగు నికలను గారిని జర్మనులు బాధింపగా నతడు దెన్నాల్కుట పారిపోయెను. జర్మను సాంగ్రామికు లధికారమునంతిను వశపరచుకొనిరి. వారిని తొలగించినగాని సక్రమపరిపాలన మేర్పడదు. జర్మనీలో ఆ నేకక్షులమంది వాలో నేకీధవించువారు కలరని నికలను గారు రనిరి.

మిత్రము మంత్రీవర్గము.

ఆమెప్పుడం, సెప్టెంబరు 30:—ఆస్ట్రియాలో మిత్రము మంత్రీవర్గ మేర్పరచబడును- జర్మను ప్రతినిధులకుగూడ కాభాధికార మియ్యబడు నని నిశ్చయమై నుండి లంబివార్త వచ్చినది.

రష్యా

సోవియలు సేన పలాయనము

ఆమెప్పుడం, సెప్టెంబరు 29:—ఉత్తరరంగమున సోవియలు సేనలు చాలవోల్టపలాయనచుచున్నవి. తూర్పున ప్రబలముగ జర్మన్లవలన సేన రెండుప్రక్కలనుండి అడ్డుకన్నువై పోవుచున్నదని 25-9-18వ తేదీని రష్యావారు ప్రకటించిరి.

రష్యామంత్రీ పారిపోవుట

వెనుకటి రష్యాయుద్ధమంత్రి సోమిల్నుపు రాత్రివేళ నదిలో బడి ఈది రష్యా సరిహద్దును దాటి ఫిన్లండు సరిహద్దు లోనికి పోయెను.

ఉరెను - ఇవానూను.

వెకింగు, సెప్టెంబరు 30:—జెక్కులను క్రొత్త రష్యా సేనయును వాల్టాకు పడమటను రైలుమార్గమున కుత్తరమున జోల్లివల జర్మను సేనలకు తలపడి తీవ్రముగా పోరాడెను - ఇవానూను గ్రామముల నాక్రమించి ముందుకుపోయిరి.

సుప్రసిద్ధవిగ్రహము నవహరించుట.

కళానుజేవి అను పేరుగల సుప్రసిద్ధవిగ్రహ మునకు పూజ జరుగుచుండగానొక దొంగ మాస్కోలో జేవాలయము: చొరబడి మతగురువును పిస్తోలుతో కాల్చి కోట్లకొలది విలుగలవగలతో నొప్పుచున్న ఆవిగ్రహము నవహరించి సందడిలో తిప్పించుకొని పారిపోయెనని మాస్కోనుండి వార్తవచ్చెను.

టర్కీ

లండన్, సెప్టెంబరు 27:—పెల్లెస్టునులో తురుష్కులకు సంభవించిన పరాజయము అన్ని విధములవారికీ ఎన్నదాయకముగ నున్నది. దీనివలన సిరియానుకు ప్రమాదముకల్గింది. ఇది యిట్లుండ, మెసపూటోమియాలో తురుష్కుల రాకపోకలు భద్రముగ లేవు. బాల్కనురంగమున మిత్రమండలి విజయములు విరోధాభివృద్ధిచుండు తురుష్కు సామ్రాజ్యమునంతయు గజగజ లాడించుచున్నది. పల్లెస్టునులో మామకలిగిన విజయము వజున సారసీకమునందున్న తురుష్కులకు నిరీత్యాహములైనవారు పోరాడారు. చురుజుపంపిలచే మధ్యప్రాక్యాగమున తురుష్కు జయ్యల భయమంతమాత్రము ఇప్పుడుండజాలదు. రాజకీయవిషయములు తురుష్కుజేతమున విశేషముగ మార్పునొందును. అల్లిస్సో పట్టుకొనెను, బాగ్దాదు యినుపదారి వశమైనను తురుష్కులు ఆస్టు మెసపూటోమియాను భాల్లేచేమ వలసినప్పుడు గాని కాకసనుజగ్గర నున్న తురుష్కువైద్యుల కెట్టి యుద్ధవనము కలుగనేరదు. ఈ వైద్యమంతయు శత్రుస్వాధీనములో నున్న బ్లాకునీ రేవులయందుండుటచే వాటి కంత భయమండ నవసరములేదు.

బల్గేరియా తాత్కాలికవిరామము.

పారిసు, సెప్టెంబరు 30:—సలూనికాలో సంధిపత్రములలో చేవాల్లు జరిగినవి. యుద్ధము విరమింపబడినది. బల్గేరియావారు మిత్రమండలివారి మరతుల కన్నిటికి సంగీకరించిరి.

జపాను ఆర్మీదళము.

లండన్, సెప్టెంబరు 28:—బ్లాగోవిస్టుకు ఈశాన్యమున 306 మైళ్లలో రష్ట్రోవోను 22-23 తేదీలను కలసికొని జీఆప్రిస్టాను వశపరచుకొంటిమి.

పెల్లెస్టు నరంగము

లండన్, సెప్టెంబరు 29:—27 వ తేదీని శత్రువులు టుజేయను సరోవరప్రాంతమున తలపడిరి. సాయంత్రము ఆస్ట్రిలియా ఆర్మీకదళము దారిని చేసికొనెను. 28 వ తేదీని జోర్డను కుత్తరభాగమునుండి శత్రువులను తలపితిమి. మేము జేరాయెద్ద అరబు సేనను కలుసుకొంటిమి. వారు ఎజ్రాగజె లీల నాక్రమించి దేరుకుకు ఈశాన్యమున 16½ మైళ్లలోనున్న పేకుసాదు నాక్రమించిరి. మా సేనయు అరబు సేనయు 28 వ తేదీ సాయంత్రము మెజిగుసు చేరితిమి. 27 వ తేదీ దక్షిణభాగమున 5700 మందిని 28 ఫిరంగులను జోర్డనుకు తూర్పున పట్టుకొంటిమి. మానునుండి పారిపోయిన తురుష్కులను అమ్యుకుకు దక్షిణమున 14½ మైళ్లలో ఎల్కాస్టులకద్ద తారసిల్లితిమి. 27 వ తేదీ సాయంత్రమునకు 50 వేల మందిని 325 ఫిరంగులను పట్టుకొంటిమి బ్రిటిషువారు తెలిపిరి.

అమెరికా

ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు

న్యూయార్కు సెప్టెంబరు 30:—ప్రెసిడెంటు విల్సను గారు తమభావమును స్పష్టముగా తెలిపిరి. నిరంకుశనిర్మా లను ఏదేనిప బడినది. చూశ్యసంఘము ఖండింపబడినది. హోప్వాడ్లలను హాపుబలికన్లను అంతరింపకలె నని హెరల్డు, ట్రిబ్యూను ప్రతికలు వ్రాసినవి.

జపాను

లండన్, సెప్టెంబరు 30:—జపానీయులు క్రొత్తగ మంత్రీవర్గము నేర్పరచుకొనిరి రూటరు తెలుపుచున్నాడు. న్యూకీ పక్షమునకు నాయకుడగు బ్యారక్ కెల్టారాగారు ప్రధానమంత్రిగ నియమించబడిరి. పూర్వము రషియా జేతనిన రాయబారిగనున్న వై కొంటు ఉనీదాగారు విదేశాంగ మంత్రిగను, తెప్టి నెంటు జవరలు తనకాగారు యుద్ధమంత్రిగను, క్యాట్ నాకామంత్రిగను నియమించబడిరి.

చెన్నపురి, అధికమరణములు.

ఆరోగ్యోద్యోగుల సమాధానము.

చెన్నపురియందలి అధికమరణములకు ఆరోగ్యోద్యోగు లిటుల సమాధానము వ్రాయుచున్నారు.

కడమ రెండు రాష్ట్రీయ నగరముల (కలకత్తా, బొంబయి) యందుకంటె చెన్నపురిలో విశేషమరణములు కలుగుట కుండు అనేక కారణములు తెలియజేయుటకు గతమాడు సంవత్సరముల రిపోర్టులో యత్నములు గావించబడినవి. వైద్యరములకంటె చెన్నపురి అనారోగ్యస్థితియందున్నట్లుగా ఆరోగ్యము గూర్చి కార్యోచ్యవాహులు శ్రద్ధవహించి దీనియొకొందరు చెప్పుచుందురు. మురికినీటిని పారిండును చుట్టి బిడ్డలకు రుగ్మహిమముగ వదులుదుట మొదలగు కొన్ని విషయములలో వైద్యములకును ఈ నగరమునకును భేదముండవచ్చును. కాని జనసమృద్ధియలో మూడును సమానమే. గత సంవత్సరములందలి అకాలమరణములు పుట్టుకలకును ప్రస్తుత కాలపు అకాలపు పుట్టుకలు, మరణములకు భేదములు చూడవచ్చును గాని ఒకవారమును పరియోజనానితో సరిపోల్చు విలువలేదు. ఒక నగరపు ఆరోగ్యస్థితిని సరిగ్గా తెలిసికొనుటకు నగరపు స్థితిగతులు ప్రభుత్వమున చక్కగ గ్రహించవలెను. శ్రీ లెండన్ రాష్ట్రపు పురుషు లెండన్ రాష్ట్రపు వారివారి వయస్సు లెండన్ లెందు మరణములకేట్లు ఎటు మారుచున్నవో పరిశీలించుమరణము లెట్లున్నవో, జనసమృద్ధియలో మార్పులు, ప్రజల సాంఘికస్థితి, శిరోచ్ఛస్థితి, మొత్తపు ఆరోగ్యస్థితి, ఇంటిపనులు, ఆర్థికస్థితిలు, ఆహారపదార్థముల ధరలు మున్నగు ముఖ్యవిషయములను చక్కగ గ్రహించవలెను, వీటిని గ్రహించి పితృకుటుంబ సభ్యులయొక్క మరణసంఖ్య గూర్చి పలుకవచ్చును గాని ఈ సంఖ్యలు గమనింపకయే మరణములు చూచి ఆరోగ్యస్థితిగూర్చి చెప్పుట సరిగ్గా నుండదు.

1901 మే 11 వ తేది కేసుచుకాలములో చెన్నపురిలో నూటికి 18 వతును జనసంఖ్య ఉన్నట్లు తెలియుచున్నది. ఆ కాలములో కలకత్తాలో నూటికి 5.7 వతునును బొంబయిలో నూటికి 26.2 వతునును జనసంఖ్యనుండెను. బొంబయిలో 1901 వ సంవత్సరమునకు పూర్వపు మరణసంఖ్య ధర్మికొత్తకు 1901-11 లోని జనసంఖ్య అధికమైయుండును. పరిశ్రమముల బట్టి చూచినయెడల అతిరగరములనుండి బొంబయి కలకత్తాలకు వెళ్ళువారికంటె చెన్నపురికి వచ్చువారు బహుస్వల్పముకలకత్తా, బొంబయి నగరములలో పరిశ్రమలు, చేతిపనులు మున్నగువి. మొదల. అనగరములకు చాలమంది పరిశ్రమలవారు ఆకర్షింపబడుదురు. అట్లు ఆకర్షింపబడిన వారిలో సాధారణముగ పురుషుల సంఖ్య అధికముగ నుండును, బొంబాయి కలకత్తా నగరములలో పురుషులకుండు శ్రీల సంఖ్య అతి స్వల్పము. ముఖ్యముగ 15-40 సంవత్సరముల వయస్సులోపు శ్రీలు చాల తక్కువగుట. ఈవయస్సులో వీరికి సంతానము కలుగును. ఒక్కొక్కపుడు ప్రాణములకు ప్రమాదములు కలుగుచుండును. 20-45 సంవత్సరములలోపు పురుషుల సంఖ్య బొంబాయి కలకత్తాలలో అధికము. చెన్నపురిలో వీరిసంఖ్య అతిస్వల్పము. ఈవయస్సులో వీరుమంచి దృఢకాయముగ నుండును. బొంబాయిలో మొయ్యంటికి 70 మంది పిల్లలుండురు. కలకత్తాలో 60 మంది యున్నారు. చెన్నపురిలో వీరిసంఖ్య 110. బొంబయిలో మొయ్యంటికి 26 వరు చొప్పున 80 సంవత్సరముల వైద్యునివారన్నారు. కలకత్తాలో 46 వరు కలదు. చెన్నపురిలో మొయ్యంటికి 50 మంది 60 సంవత్సరముల వయస్సుకు వైద్యునివారే. వైద్యుండి బొంబయి, కలకత్తా నగరములకు బోయినవారి సంఖ్య అధికమగుటచే ఆ నగరములందు అంతజనసంఖ్య కలదు. జనసంఖ్య దానంతట అదియే జనములవలన పెరుగుటలేదు. కాబట్టిమాటి కుండుపురుషులయొక్కయు శ్రీలయొక్కయు సంఖ్యలకునప్ప ముకలగుదు. వైద్యులనుండి చెన్నపురికివచ్చువారి సంఖ్య లనుబట్టిచూడగ నగరపు ఆర్థికస్థితి నశించుచున్నదని తెలియును. అన్ని విషయల వయస్సు పురుషులయొక్కయు శ్రీలయొక్కయు సంఖ్యలు ఇంచుమించుగ సమానమే కాబట్టి స్వహాహా జనసంఖ్య లెక్కించుండును. చెన్నపురిలో బిడ్డలకు కను శ్రీల సంఖ్య పురుషుల సంఖ్యకు సమానమై యున్నది.

చెన్నపురి మొత్తపుజనసంఖ్య 518000. వీరిలో బిడ్డలుకను శ్రీల సంఖ్య 113281. బొంబయి జనసంఖ్య పదిలము. అందు 187504 మంది బిడ్డలకును వయస్సు శ్రీలు గలరు. కలకత్తానగరపు జనసంఖ్య 9 లక్షలు. దీనిలో 131893 మంది శ్రీలు బిడ్డలకునువయస్సులో నున్నారు.

అధిక సంఖ్య పిల్లలు, అధిక సంఖ్య ముసలివారు కొద్ది సంఖ్య నడి వయస్కులు సమాన సంఖ్య శ్రీలు గల నగరమున సమాజముగ మరణముల సంఖ్య అధికముగ నుండును. వైవిధ్యముల బట్టి మనిషి ఆవశేష వయస్సు అధికమగును. అందువలన జీవితకాలము తగ్గును. దీనివలన మరణముల సంఖ్య అధికమగును. చెన్నపురిలో ఆవశేష జీవితకాలము 27 సంవత్సరములు. బొంబాయిలో 35 సంవత్సరములు కలకత్తాలో 40 సంవత్సరములు. పుట్టుకలు, పసి పిల్లల మరణములు:—బొంబాయి, కలకత్తాలలో కన్న చెన్నపురిలో నెలల రిక్కురిపిల్లల మరణములు అధికము. బిడ్డలు కనువయస్సు శ్రీల సంఖ్య వైద్యరములలో కంటె ఈనగరమున అధికము. మరణముల సంఖ్య అధికమగుటవలనజనముల సంఖ్య అధికమగును. దీనివలన 46 సంవత్సరములపు పిల్లల మరణసంఖ్య అధికమగును. మొయ్యంటికి ఇంగ్లీషుండి ససి పిల్లలు మరణించుచున్నావని ప్రమాణముగ తీసుకొనిన గుడుడల చెన్నపురి బొంబయి కలకత్తాల మూడున్న సమానమగును చెన్నపురి జనసంఖ్యయందలి శ్రీలయొక్కయు, పురుషుల యొక్కయు జనసంఖ్యబట్టి చూడగ నీరసస్థితిలో పుట్టిబిడ్డల సమ్యక్ అధికమని తోచును. వీరు పుట్టిన ఒకటిరెండు వారములలోనే మరణించెదరు.

చెన్నపురి మ్యూనిసిపల్ నగరము కాని మెంబయి కార్పొరేషనుకు వచ్చు రాబడిలో మూడవంతునను, కలకత్తా కార్పొరేషనురాబడిలో ఐదవంతునంతునను చెన్నపురి కార్పొరేషనుకు రాబడి రాలేదు. వై రెండు నగరముల కార్పొరేషనులవారు పాలించు ప్రదేశముకన్న చెన్నపురి కార్పొరేషనువారు పాలించు ప్రదేశమెక్కువ వైశాల్యము కలిగియున్నది. నగరపు వైశాల్యము దిన దినమునకు పెరుగుచున్నది. నుంచినీటి పారుదల, ముత్తికినీటి పారుదల సౌకర్యముల చేయుటయన్న చాల ప్రవృత్తు వ్యయమగును. జనుచేయవలె పనులు అగు ఖర్చులకు సరిపోవు. ప్రస్తుతిపు అనారోగ్యపుస్థితి యన్నంతకాలము చెన్నపురిలో మరణముల సంఖ్య అధికముగ నె యుండును.

చెన్నపురి ప్రజలు కదులినారు. ఒకసూలివాడు చెన్నపురిలో ఆవశేషియై నెలకు 8 రూ॥ లు గడించును. సాధారణముగ ఒక్కొక్క మానివాడు వెద్దవెద్ద కుటుంబములను పోషింపవలసి యుండును. యజమాని, ఆదాయముచాలక కుటుంబమువారు ఒకపూట తిని నట్లు రెండవపూట తిని నట్లు కాలక్షేపము చేయుదురు. వారికి న యురికి గుడ్డనెల్ల ధరింతురు. మొన్న మొన్న జరిగిన లూటీ గండరగ్గళములను చూచినవారికి ఆర్థికస్థితిగూడ మరణముల సంఖ్యకు దోహదించుచున్నదని వేరే చెప్పవచ్చురలేదు. పనిపాటలు లేకపోవుట నిరుపితికాలముకంటె అధికకాలము పనిపాటలు చేయవలసి తక్కువకూలీ లిచ్చుట వీరల జీవనమునకు మిక్కిలికష్టముగలిగించుచున్నది. గతకొన్ని మాసములలో నీ ఆదారపదార్థముల ధరలు పెరిగినవి. నుదుపునెట్టి వర్తకము చేసినవాడు అధిక్షాకారియై బీదవాడు కనుబీదఅయ్యెను. ఆహారపదార్థముల అధికధరలకు తగినట్లు కూలీలు మున్నగునవి బాస్తీ కాబడలేదు. వాటినితి యథాప్రకారముగ నున్నది. మొన్న జరిగిన లూటీగండరగ్గళములలో కొందఱు గత 2 దినముల నుండి తిండిలేక బాధపడుచుండిరికి నాకు తెలియవచ్చెను. 1917 సంవత్సరము మధ్యభాగమున జూనునెలనుండియు చెన్నపురిలో వరణముల సంఖ్య అధికమైనది. ఈవరణములకు యాదృశపు స్థితిగూడ కొద్దిగ దోహదమిచ్చును. యాదృశ ప్రారంభమున దేశమందు కొంత భాగ్య ముండియుండును. 1916 సంవత్సరమున నగరము నుంచి ఆరోగ్యదళముండుండెను. 1916 సంవత్సరం జూనుమొదలు 17 జూనువరకు జనముల సంఖ్య అతి విస్తారముగ నుండెను. ఆహారపదార్థముల నిలువలు దరిగినవి. క్రొత్తగ నిగుమతి చేయవలెను ముఖసాగ్యమైన పనికాదు. దిగుమతి చేయబడి నప్పటికి బీదల కందుబడిలో నన్ను ధరలకు విక్రయింపబడలేదు.

1916 సంవత్సరము అటువ్యాధి యేదియు నగరమున ప్రబలింపకుండు మన మద్భుత్వవంతుల మనుకొనవలసినదే. గత రెండు సంవత్సరములలో కలరా వచ్చునేమో యని భయపడితిమి. పుస్తకము కొద్దిగ కలరాకేసులు కలవుగాని ఇది హానికరము పొందు చిహ్నములు గాన్పించలేదు.

కొంగ్రేసు సన్మానసంఘము:— ఢిల్లీలో 30 వ తేదీన సన్మాన సంఘ సమావేశము ఆర్. బి. మల్లాను సింగుగారి ఆధ్వర్యమున జరిగినది. గాష్ట్రీయ సంఘములు 12 టిలో 11 లోకమాన్య తిలక్ గారిని నూచించుటనే సభవారు తిలక్ గారిని ఆధ్వర్యముగా నిర్ధారణచేసిరి. తిలక్ గారి స్త్రీయ ఏరేవుకు మొదటరెండు ఆశీర్వాద తంతిపాద సంపుటకు తీర్మానింపబడినది.

ఆయుధశాసన సంఘము:— గౌ. విన్సెంటుగారు ఆధ్వర్యమున. గౌ. సప్తామతీయోజిన్నా, శర్మ, నువలు కల్లులు, అప్పిను, దొనాల్లు, మొనవాడు, వాల్లు, కిన్నెపు, బెనర్జీ, విరనునైకు, లోవలు, టాటనువాడు, రీడు, స్టాకాబు, వాగ్నెలు, థాంసనుగార్లు సభ్యులుగా నుండవలెనని సామ్రాజ్యశాసన సభవారు చేసిన తీర్మానమును గవ్వరుజనరలు గా రామోదించిరి.

ఇండియన్ సైనిక శాఖలలో చేరు నర్తలగువారు సత్యవ్రత సింగురాయి మాలికుగల్గేవుభాను, మహమ్మదాఖాను, ఉమరావుసింగు, బుఫసింగు, అబ్దుల్లాఖాను, అజజసింగు, ప్రతాపసింగు, అయ్యుతుఖాను, చిత్రసింగు, అబ్దుల్లా, విక్టరు, సిరిలా, మాంసబాపు, మాంకుకిమహంగు, యాకూబుఖాను, పీరుష్యాయా, సజ్జనసింగు, కువ్వారు అర్జునమహారాజా పుష్కరింగు, దోలతుసింగు, సుమందసుంగు, గార్లప్పపాన్నప్ప (కొడగు) చువారాజా కుమారులైరెపిలగావు గై క్వారు ఈశ్వర ప్రసాదవరకు, సద్దారు అతరుసింగు ఫుల్కీ, గౌ. జీవసింగు, జమీందారు పాన్నసామి జమీందారు నారాయణసింగు (చెన్నపురి) చామిసల్లాఖాను బక్షేవంతు దలీపుసింగు, మహమ్మదు ఆయుజఖాను, షేర్షహారుఖాను, అక్బరుఖాను, మాంగాయా, సబరామిసింగు మహమ్మదునస్రీ పికిరిసింగుగార్లు ఇంధూకులోని సైనిక శాఖలలోచేర నర్తలని ఇండియా వీరతనమువారు నిర్ధారణ చేసిరి. వీరు ఈ నెల 15 వ తేదీన (15-10-18) ఆచట పాత కాలలో చేరకలెను. 16 వ తేదీన ఆచట శిక్షణము ప్రారంభమగును.

ఒక వారమున 13 బందిపోట్లు:—గత వారమున బంగళమున 13 బందిపోట్లు జరిగినవి. వీర భూమి లో గోపాలయనరు గ్రామమున 20.25 మంది యొక్కయింటిని దోచుకొని రు 900 లను తీసికొని పోయిరి. మూర్ష దాబాదులో పయకేటగు, నాగూడు-పంచాగ్రామములలో మూడుబంది పోట్లు జరిగినవి. పయకేటగులో 500 లు ఎత్తుకొనిపోయిరి. నాగూడులో ఇంటి యజమానికి నాతిలావేసిరి. నడియాలో ఒక బందిపోట్లు జరిగినది బోగలో ప్యాగ్-చంగ్ల కారణములలో మూడు బందిపోట్లు జరిగినవి. కారణములలో వొంగలు మొగమునకు రంగువేసికొని వచ్చిరి. వారు ఇంటి యజమానిని తాళతోకట్టివేసి దోచుకొనిరి. దివాజిపూరులో ఉయ్యపూరు గావ్ కుమున 13 గు రొక యింట చొరబడి ఇద్దరిని చంపివేసిరి. రాజిపాయిలో సొకటియొ బారినాలులో మూడును జరిగినవి. వానిలో రెండు నదిమీద జరిగినవి. ఉజిరూరు గ్రామమున వొంగలు పాగాలను అంగీలను తొడుగుకొని ఐదేమూతరం అని అరచుచు తుపాకినికాల్చిరి.

మదరాసు కార్పొరేషన్ నోటీసు

10, 12 డివిజనుల జనన మరణముల మెడికలు రిజిస్ట్రారు కార్యాలయము పెరంబూరునందలి 22 గంటురోడ్డు నుండి 1918-వ సం॥ నవంబరు నెల మొదటితేదీ నుండి స్పెక్టు మా రెగ్యులరు మార్పులకు పని యిరుగుమూలముగా తెలియపరచడమైనది. (1328)

కే. రాఘవేంద్రరావు, ఆక్టింగు హెల్త్ ఆఫీసు

మహారాజా హోటాలు

(1912 సం॥ లో స్థాపించబడినది.) చెన్నపురి రాజధానిలో ముఖ్యమయిన ఇండియన్ హోటాలు ఇదియే. నెం. 121 ఆర్ మీనియక్షావీధి, మద్రాసు. (వైకోర్టుకు ఎదురుగా) (1102) ట్రాంలైనుకు అతిసమీపముగానున్న పట్టణమధ్యమందున్నది. ప్రయాణికులకున్న విద్యాధులకున్న విడిసియుండుటకున్న భోజనోపాయములకున్న స్వగృహసౌఖ్యములకున్న తగు ఏర్పాట్లున్నవి. మిడ్వేలో గదులు ఎలెక్ట్రిక్ లిఫ్తోపాయములు అసనాదిసౌకర్యములు యున్నవి. గాలి బాగావచ్చును. కాకాదిభోజనము పూట 1-కి రూ॥ 0-4-0.

ప్రత్యయన కాకాదిభోజనము, లేక మాంసాదిభోజనము, ఫలహారములు, అనుభవముగల హిందువులవలన తయారు చేయబడి హిందువు లేక యూరోపియనుపద్ధతి ప్రకారం వడ్డించబడును. విద్యాధులకు తక్కువ రేట్లు. ఈ హోటలు బర్మా, సిలోను, యూరోపు, ఇండియా, వగైరాదేశములం దంతటను సంచారముచేసి వచ్చియుండు ఒక అనుభవము గల నాయకుగారి మ్యునేజిమెంటులో యున్నది. చార్జీలు ముఖ్యముగా నుండును.

The Great War.

(c)
(Reuter's Agency)
—10:—

Great Britain

Second Loan of a Million Sterling.

Premier's Message.

Mr. Bonar Law's Speech.

LONDON, September 30.
Mr. Bonar Law spoke to-day at the Guildhall where he opened a campaign for the raising of the second thousand million sterling. The Lord Mayor read a letter from Mr. Lloyd George appealing to the nation to continue their munificent patriotic support of soldiers and sailors. The Premier wrote that a partial victory would be a suspended disaster. We would have to put victory through and we could not do so unless all did their best and gave their utmost.

Mr. Bonar Law declared that it was certain that the system of continuous borrowing would succeed until the end of the war (Cheers.) During the past year 1120 millions sterling of War Bonds had been sold. In the first eight months of 1918 war contributions averaged about 26 millions weekly.

Referring to Palestine Mr. Bonar Law said, that victory there had resulted in the almost complete destruction of another Turkish Army and the capture of 10,000 additional prisoners. The strongest of the remaining military forces in Turkey had been destroyed. The victory had already made all the difference in the Caspian and the Caucasus. Emphasising the greatness of Britain's war effort, Mr. Bonar Law stated that Britain had lent the Allies 1600 millions sterling and just before America entered the war

We Had to Mortgage Every Security

we possessed in order to finance the Allies (loud cheers) Referring to the Bulgarian Convention, Mr. Bonar Law said it meant that communication between Germany and the East in that direction had ceased and Germany's dream of a German middle Eastern Empire had gone for ever (Cheers) Since July 16th the British Empire forces had, he said, captured a thousand square miles of territory 250 villages and over 1,20,000 German prisoners. The casualties to the British Empire forces during the past two years had exceeded those of any Ally. Concluding Mr. Bonar Law said that this was the beginning of the end (Loud Cheers). The Allies' war aims could be secured, if there was any danger it was not on the battle fronts (Loud Cheers).

A War Bond Campaign.

London, September 30.
Mr. Bonar Law, this afternoon, inaugurates at Guildhall a war bond campaign to raise the second thousand millions. A feature of the campaign is the camouflaging of the Trafalgar square to represent a section of the front, complete with guns and dugouts.

Allies Control Bulgaria Railways.

LONDON, September 30.—5.45 P. M.
Mr. Bonar Law in a speech at the Guildhall announced that a convention with Bulgaria gave the Allies complete control of the Bulgarian Railways which meant the control of Bulgaria.

The New Governor of Bombay.

London, September 30.
The Press Bureau announces that Captain George Lloyd M. P. has been appointed Governor of Bombay in succession to Lord Willingdon who becomes Governor of Madras in succession to Lord Pentland.

The National Liberal Federation.

London, September 27.
The National Liberal Federation meeting at Manchester unanimously passed a resolution supporting such constitutional reforms in India as will secure the gradual development of self-governing institutions with a view to progressive realisation of responsible Government for India as an integral part of the British Empire also supporting measures to enable the Dominions and India to exercise their due share in the control of foreign policy and other matters of common concern to the whole British Commonwealth.

A Committee of Enquiry.

London, September 27.
A tribunal, comprising of Sir Dudley Smith, chairman Sir Alexander Butterworth (General Manager North-Western Railway) and Mr. George Rowe has been appointed to enquire into the recent cotton industry dispute.

LONDON, September 30.
Owing to ill-health Sir Roderick Jones has resigned his post at the Ministry of Information. Sir Roderick is succeeded by the author Mr. Arnold Bennett.

TROMSØ.—The English Spitzbergen Expedition has arrived.

Central Powers

Count Hertling.

LONDON, September 29.
AMSTERDAM.—Count Hertling has gone to the Army Headquarters.

LONDON, September 30.
Count Hertling's visit to headquarters is regarded as a preliminary to his resignation.

Significant Resignations.

LONDON, September 30.
AMSTERDAM.—A telegram from Berlin says:—The "Vossische Zeitung" understands that Count Hertling and Von Hintze, Chancellor and Foreign Minister, have tendered their resignations.

Count Hertling's Resignation Accepted.

LONDON, September 30.
AMSTERDAM.—A message from Berlin says:—It is unofficially reported that the Kaiser has accepted the resignation of Count Hertling and Von Hintze.

A Remarkable Appeal.

LONDON, September 30.
The "Times" published a remarkable appeal by professor Nicolas of the Berlin University, who fled to Denmark on account of persecution by the German militarists. Professor Nicolas warns his countrymen that they must upset their present rulers if they wish to restore the German Constitution, which the militarists have trampled upon. He is convinced that millions of Germans share his view.

Influenza in German Army.

Low Stamina of Recruits.

LONDON, September 30.
AMSTERDAM.—In the main committee of the Reichstag, replying to socialist enquiries "about" influenza in the army and the poor stamina of the recruits, Surgeon-General Scholtzen admitted 180,000 cases, a proportion of which were serious. He denied that the recruits were suffering from inadequate nourishment. Explanations failed to convince the Socialists and Progressives who also criticised the technical backwardness of the war ministry, especially in the matter of tanks.

A Vienna Forecast.

LONDON, September 30.
AMSTERDAM.—A Vienna telegram foreshadows the formation of a coalition government in which the Czechs will be offered a portfolio.

America

President Wilson's Address.

Press Comments Thereon.

LONDON, September 30.
NEW YORK.—Newspapers throughout the United States, commenting on President Wilson's address at the opening of the Liberty Loan campaign, see the definite rejection of the outworn methods of old diplomacy and the pledge of formation of a league of nations at the peace conference.

The "Herald" says:—The President has shown that this is a peoples war and, to end with a final settlement, is not a matter which can be arranged by statesmen and diplomats in secret conclave. The conflict is one in which the whole world is concerned and it is absolutely essential that right shall conclusively and finally triumph over might, both in field and forum, and that just as we fight openly we must make peace openly.

The "Tribune" believes it is a clear warning to the people of Germany and Austria and Hungary that peace is impossible with their present leaders. Whatever may be the future of the peoples of Germany and Austria-Hungary, there can be no future for the Hohenzollern and Hapsburg dynasties.

Russia

A Sensational Escape.

LONDON, September 30.
STOCKHOLM.—The Russian Ex-Minister of war, Sukhomlinoff has had a sensational escape from Russia, swimming the river forming the Russo-Finnish frontier by night.

General

The New Japanese Ministry.

LONDON, September 30.
Reuter learns that a new Japanese Cabinet has been formed with Baron Kelmara, leader of the Seiyukai Party, as Premier, Viscount Uchida, Ex-Ambassador to Russia, as Foreign Minister, Lieutenant General Tanaka, Minister of War, and Admiral Kato, Minister of Marine.

LONDON, September 30.
CHRISTIANIA.—Norway is laying mines in territorial waters as a protection against U. boats.

Salonika Front

Bulgaria accepts all Conditions.

Armistice Signed.

Hostilities Suspended.

LONDON, September 30.
PARIS.—It is officially announced that an armistice has been signed at Salonika and hostilities are suspended. Bulgaria has accepted all allied conditions.

The effect of Bulgarian Surrender.

LONDON, September 30.
AMSTERDAM.—The "Vossische Zeitung" writing before the Bulgarian capitulation, predicted that such an event would lead to the capitulation of Turkey, the reunion of the Entente and Rumania, and finally to the capitulation of Austria-Hungary.

Enemy Rearguards Driven.

LONDON, September 30.—2.35 A. M.
A French Eastern communique says:—The Allied left wing continued on September 28th, to drive back enemy

rearguards upon Kicevo. We captured Brod and the heights north of Mena and the town of Machrida. The Serbians progressed northward and northeastward of Velez Kuchana and reached the Bulgarian Frontier in the direction of Kumanovo and Kustendal. The British and Greeks are advancing northward of Strumitza in the direction of Peliceva upon the Petrich town valley. Up to the present 350 guns have been captured.

German Press Views.

LONDON, September 29.
AMSTERDAM.—German newspapers are very nervous regarding Bulgaria and assert that heavy German reinforcements are rushing thither in order to strengthen the pro-German elements. The "Lokal-Anzeiger, Vossische Zeitung, Berliner Tageblatt and Germania" exhort the German nation to be calm in this fateful hour.

The "Lokal-Anzeiger" says:—Communication with Constantinople must be maintained at all costs.

The "Norwaerts" says:—From the day of Mannoff's appointment, it was well known in political circles that our alliance was in the greatest danger. In addition to the Cabinet's pro-Entente sentiments, there is an extraordinary ardent desire for peace on the part of the people, whose food for months has been crumbling, indigestible maize bread. Even if the supporters of the alliance regain the upper hand, there can be no illusion regarding the value of the preservation of the alliance for Germany.

The "Vorwaerts", after referring to the possibility of the collapse of the German defence on the western front, concludes:—The hour has arrived to speak plainly. It is no longer a question of conquests, but in attaining peace without unbearable burdens. The Government must do its utmost to come to the conference table as speedily as possible.

The "Neue Freie Presse" says:—Austria has taken measures to ensure reinforcements reaching the Bulgarian front as early as possible. It declares that the retreating Bulgars are getting into touch with Austrians in Albania and have been removed from the control of the Bulgarian command. The journal assumes that the new front will be established, ensuring to the Central Powers eastern communication.

The "Frankfurter Zeitung's" (Vienna correspondent says:—As a result of the alarming news from Bulgaria Premier Hussarek summoned the party leaders and discussed the advisability of convoking the Reichsrath. It is rumoured that Her Hussarek has been ordered to form a coalition ministry. The Hungarian Premier has arrived in Vienna.

Serbian and Allied Operations Described.

LONDON, October 1.—3.5 A. M.
The French Eastern communique says:—The Allies continued to pursue enemy rearguards towards Kicevo. They advanced north of Oudhrada and reached Elbasan Road west of Lake Ochrida. The French cavalry have entered Takub. Serbians supported by the French and the Greeks continued to advance on Kumanovo-Eripalanka-Djumaia. Eastwards the British and Greek Divisions advanced in the direction of Pechovo and Petric reviewing a fortnight's victorious operation. The communique points out that the armistice was signed at Salonika at eleven o'clock on the evening of September 29th. The Offensive begun on September 15th with only two French and one Serbian division against the mountain barrier of Vetrenik to Sokol. Through this breach which was gradually enlarged the Serbian armies supported by French and Greek detachments poured unceasingly despite exceptional difficulties of ground and desperate resistance towards the principle objectives in the region of Kavadar and Demirkapu which were reached on September 22nd cutting simultaneously the line of communication of the first Bulgarian army operating on the Vardar and the second Germano-Bulgarian army north of Monastir in which operation all the Allied forces rivalled each other in endurance, courage and self-sacrifice. The British and Greek divisions after a desperate struggle carried on September 18th enemy positions at Doiran holding up here big enemy forces from September 21st onwards. The Italian, Greek and French of the Monastir Army participated in the operation. On September 22nd a general pursuit began. It was carried out with the utmost ardour and splendid vigour. On September 23rd the Serbians crossed the Vardar near Krivolak. On September 24th the French cavalry entered Prilep. On 25th lightip was carried likewise Belashia mountains. The English forced a road to Strumitza entering the town on September 26th when the Serbians reached Kuchana and Velez and the French and Italians marched on Kicevo. On the evening of September 26th the Bulgarians asked for an armistice and announced the despatch of Plenipotentiaries. In the course of these operations which the hasty despatch of German reinforcements was unable to hamper the Allies captured a large number of prisoners and immense booty. Allied aviators took a very active and successful part in fighting and informing the staff of the movements of the enemy bombing and machinegunning enemy troops and convoys causing confusion and preventing enemy from escaping our clutches.

Palestine Front

The Effect of Palestine Victories.

LONDON, September 30.
It is pointed out on reliable information that the reaction of the Turkish defeat in Palestine will be immediately felt throughout the middle east. Apart from the danger to Syria the Turkish communications in Mesopotamia are now none too secure. Coming on top of the Allies Balkan success which must create the liveliest fears for the security of the Turkish position in Europe the Palestine victory may be expected to paralyse Turkish operations in Persia. It has thus gone very far already to reduce the Turco-German menace in the Middle East, while its moral effect on the political situation in Turkey will probably be very great. It is emphasised, however, that even the capture of Aleppo and the cutting of the Bagdad railway, would only compel the Turks to evacuate Upper Mesopotamia and would not affect the main Turkish army in the Caucasus, which is based on the Black Sea ports now entirely controlled by the enemy.

Successful Operations in Palestine.

LONDON, September 29.

A British communiqué from Palestine says:—Through-out the 27th the enemy resisted in Lake Tiberias area holding the crossings of Upper Jordan at Jibben Yakub and the positions about Irbid and Errente astride the roads to Mezirib and Deraa. A brigade of Australian horse in the evening forced a passage south of Jib-Ben. At Yakub and on the morning of the 28th the enemy was driven from their position on Upper Jordan, we crossing to the left bank after undertaking the repair of a bridge. Our cavalry overcame the resistance of the Turks at Irbid and Errente and on the morning of the 28th drove the enemy northwards through Mezirib making a junction with Hussien Arabs at Deraa. The latter captured the stations of Ezra and Ghazale and entered Deraa and Shiekh Saad sixteen and a half miles north-westward of Deraa taking fifteen hundred prisoners. We in conjunction with the Arabs were approaching Mezirib on the evening of the 28th. We had taken in the southern area by the 27th, 5,700 prisoners and 28 guns, in operations eastward of the Jordan and were making contact about El Kastal, fourteen and a half miles southward of Amman on the 28th, with the Turks retreating from Maan. Up to the evening of the 27th, fifty thousand prisoners and 325 guns had been counted.

LONDON, September 30.—9.35 P. M.

PALESTINE:—The Official communiqué says:—During September 29th northward movement of our cavalry and armoured cars from Tiberias-Deraa are continued. A large Turkish force including garrisons on Hejaz Railway between Amman and Maan has surrendered at Zina station. Enemy commander estimates the force at ten thousand, being part of the Second Army Corps of the Fourth Turkish Army.

Siberian Front

Soviet Troops Retiring. Czech-Slovak Advance.

LONDON, September 29.

AMSTERDAM.—A message from Moscow gives the Russian communiqué of September 25th, which admits that fighting on the northern front has been unfavourable to the Soviet troops who are retiring at various points. Strong forces of Czech-Slovaks on the eastern front are advancing on Alajevak on two sides.

Uren and Ivancok Captured by The Czechs.

LONDON, September 30

PEKING.—The Czechs, co-operating with the new Russian Forces, attacked the Germans and Bolsheviks northward of the railway on the left bank of the Volga and, after heavy fighting, captured the villages of Uren and Ivancok. The advance is continuing.

Western front

The Position in Flanders. Military Experts' Views.

LONDON, September 30.

Military experts regard the progress in Flanders as a brilliant feat of arms on the part of the British and Belgian armies. What has been gained during the past two days took the British over two months a year ago. The British and Belgian forces each undertook a half share in the operations. The Belgian army proved itself an excellent fighting force. Between the Ailette and the Aisne the French line runs along the northern and eastern edges of Pinon Forest to Chavignon. Farony Ostel and Soupir. Thus the French have gained Ausearden, the highest point of and commanding Chemin-des-Dames. The enemy's position to-night is regarded as unenviable. He was to hold the important ground at Roulers and Thoront and the big submarine base of Bruges, all of which the operations threaten. The enemy must read just his position before Cambrai, the evacuation of which is unlikely without a fight. He is faced with a serious new position between Cambrai and St. Quentin, and he must be very careful about retreating from Chemin-des-dames. The Champagne attacks are using up the enemy's reserves, while anxieties along the whole front are acute, because he is unable to fathom where Marshal Foch will strike next.

Futile German Counter-Attacks.

LONDON, September 30.—4.20 A. M.

A French communiqué says:—During the night the Germans delivered violent counter-attacks in the region of Urville, which is south of St. Quentin. Our fire smashed their attempts to seize Hill 88. There was lively artillery fire between the Ailette and the Aisne. There was no infantry fighting last night in Champagne where the battle was renewed at dawn to-day.

The Advancing French

LONDON, September 28.

Reuter's correspondent at the French headquarters, wiring to-day says:—The Germans are evacuating the ravine between Vailly and Chemin-des-Dames. The French have occupied Jouy Aizy and are advancing. Numerous fires have been observed behind the German lines in that region, and further south along the north bank of the Aisne. The British and Belgian attack on the north, coupled with the French and American attack in Champagne, Argonne and the Meuse has compelled the enemy to defend in a much vaster scale a pocket such as those which brought him to disaster on the Marne and the Aisne.

An Enemy Retreat.

LONDON, September 29.

Reuter's correspondent at the French headquarters, wiring at nine o'clock last night, said:—The whole of the enemy front from St. Quentin to Rheims has become a salient, the bases of which are being vigorously attacked on both sides and on both wings. He is fighting with the fury of despair. The enemy has begun to retreat on the

front of Laffaux-Malmaison plateau, from which the Chemin-des-Dames runs eastward to Oesne and the Ailette. As a result of General Marguin's advance yesterday the whole of Malmaison plateau and the western end of the Chemin-des-Dames for about fifteen hundred yards are in our possession. The enemy is here, after fighting desperately for a week, to keep them abandoning the approaches to the "mass" of St. Gobain and Laon Plateau. That is the group of heights which, for four years, formed the central pillar of his line in France. The strategy of Marshal Foch compels him, as it did on the Marne, to withdraw his centre before the allied attack in the north and east, and forces him to withdraw his wings. This retreat is the first fruit of the offensive by the French, British and Americans during the last few days.

Fighting on the St. Quentin-Cambrai Front.

LONDON, September 30.

Commenting on the St. Quentin-Cambrai Front, Reuter's correspondent says:—Although the enemy fought stubbornly, many of his men showed the same disposition we are now everywhere finding to surrender on the slightest provocation.

LONDON, September 30.

A Wireless German evening communiqué says:—There were fresh engagements eastward of the Ypres and tremendous fighting between Cambrai and St. Quentin, the English assault falling on the whole front. Violent Franco-American attacks in Champagne and between Argonne and the Meuse were repulsed except for local branches on both sides of Ardenn.

36 Enemy Aeroplanes Driven Down.

LONDON, September 30.—10.25 P. M.

The British communiqué regarding aviation says:—There was much aerial activity on September 29th. Weather turned to rain in the afternoon. We brought down fifteen balloons in flames. We also brought down 27 aeroplanes and drove down 9 out of control. Nineteen British are missing. One British machine reported missing on September 28th has now returned. We dropped thirty-six tons of bombs on rail stations and junctions. Night flying was impossible.

Naval Planes Co-operate With the Belgians.

The Admiralty announces:—In addition to co-operating with the Belgian offensive, our aeroplanes between September 23rd and 27th kept enemy shipping under observation, bombed and machinegunned destroyers and raided Zeebrugge, Ostend and Bruges and aerodromes in the vicinity of Ghent. We destroyed twelve enemy machines and drove down fourteen out of control. Ten British are missing. A squadron of large seaplanes carried out a long reconnaissance on Heligoland Bight.

Cambrai at the British Feet.

LONDON, September 28.

Reuter's correspondent at the British headquarters, wiring this morning, says:—Yesterday's battle on the Cambrai front has gained in magnitude. The whole of our day's objectives have been attained to the extreme depth of five miles through the most formidable and intricate network of enemy defences the war has yet produced. So remarkable was our progress that we brought up not only field batteries but heavy sixty-pounders to the western fringe of Bourlon Wood and were raking the Wood before the Germans completed their rear-guard withdrawal from the eastern edge. Our converging tactics worked so admirably that large bodies of Germans were taken in the rear. Tanks were very useful in clearing machinegun thickets of quarry wood and quelling the attempted street fighting in the Bourlon village. The Canadians, after crossing the Nord canal, expected heavy fighting, but were genuinely disgusted to find that the Germans bolted beyond effective rifle range. Cambrai now lies at our feet, and is dominated by the field-guns. The appearance of the American infantry, at the order end of the battle-field must have been a nasty surprise as the enemy would scarcely expect the Doughboys so far from the Woëvre. Prisoners report the greatest confusion among enemy reserves who are hopelessly scattered and mixed with the other units. There is a continuous stream of enemy transport eastward, and there are also fires behind the German lines. It is impossible yet to tell how far the latter have been caused by our artillery. Great masses of our troops rested during the night in the capacious shelters of the Hindenburg system.

Hindenburg Line Broken.

LONDON, September 28.

Reuter's correspondent at British headquarters, wiring last night, says:—To-day we got our teeth into the Hindenburg line in a more determined manner than therefore, and broke down a long chain of formidable resistance. The battle has been more fruitful in surprises than any of its predecessors. Thus, we expected formidable resistance in crossing the canal. Instead, we crossed it very easily; subsequently intercepting enemy bombing parties which were hurrying up to contest the crossing. Moreover, German artillery fire, with a few local exceptions, was inconsiderable. On the contrary, prisoners say that our barrage was not war but murder. Our smoke barrage covering of infantry was very effective. The Reentrant between Havrincourt wood and Hermes proved a trap to the enemy who considered it impregnable. Consequently, it was held in considerable strength. On either side, the British advanced until the Germans were becoming suspicious owing to there being no attacks upon this line. They awoke to the fact that they were almost cut off. Then followed a regular scramble. The Germans deserted in a head-long fashion. A large number of mounted machineguns and a goodly proportion of enemy forces were either made casualties or captured by the troops awaiting them. A wide valley, skirted by Flenquiere ridge, was crossed without much opposition. Both, ridge and village, were carried early in the morning. Indeed, quite a number of enemy positions appear to have been evacuated without any measure of resistance. Hence, it is expected that the number of prisoners is unlikely to reach a total commensurate with the extent of the operations and gains. The airmen were again in good visibility and did wonderful work. Our casualties are believed to be very light.

American Fighting in Argonne.

A Description of the Country.

LONDON, September 30.

Reuter's correspondent at the American headquarters describing the country in which the Americans are fighting in the forest of Argonne says:—Extraordinary darkness and density are complicated by difficulties of the ground. Ravines are so abrupt that it is possible to step upon tops of trees immediately beneath. The enemy for years has lived in mansions dug beneath hill-sides with porches of stone leading on one hand to stone-lined trenches and on the other hand to a series of capacious chambers papered and floored with mortined timber furnished with swives of oak, walnut and mahogany, entered from adjoining chateaux and luxuriously lighted with electricity. Hundreds of miles of wire are woven among the trees looking like the work of some inconceivable spider. This wire is mostly hidden by weeds.

Crossing of the Canal-du-Nord.

LONDON, September 28.

PARIS.—The correspondent of the Havas agency on the British front, describing the passage of the Du Nord Canal says:—This very formidable obstacle could only be crossed at three points. The Canadians, since September, had held the bridgehead at Marquion and the British had acquired the second bridgehead at Havrincourt. I remained to find a method of crossing the canal at the centre of attack in the direction of Meuseval where there was no bridgehead. At Marquion and Havrincourt the canal was crossed in the most gallant fashion with the aid of the bridgehead under fire. The whole operation formed a necessary preliminary for the day's success. The picked men, who were entrusted with the delicate and dangerous task, included the Canadians, Naval Bridges, Scots and Guards. The enemy forces confronting them consisted of nine divisions, two of which defending the Havrincourt Sector, consisted of chosen troops.

London, October 1.—3.5 A. M.

Last night's French communiqué says:—Between Ailette and Aisne we advanced eastwards of Ostel. Italian units operating north of Aisne carried Soupir. We attacked and made an important advance on a front of twelve kilometres to-day between the Aisne and Vesle capturing despite resistance Revillon-Romain and Montigny-Sur-Vesle. Northwards we reached the outskirts of Maurival and ventelay. Sixteen hundred prisoners have been counted at present. The battle on the whole Champagne front is continuing on the left. We flung back enemy from the village of St. Maure-a-Py advancing beyond the north of the Somme. We reached the end of the national road. Further east after violent fighting we captured Aure village plateau and woods. In the centre we carried Marvaux and progressed to the outskirts of Mont Noix. We enlarged our gains north of Sebaux and in the region of Bouconville.

LONDON, October 1. 2 A. M.

Last night's American communiqué says:—Between the Meuse and Aisne we maintained and consolidated our newly captured positions. Despite counter-attacks and heavy gas and artillery bombardments.

St. Quentin Outflanked on Both Sides.

LONDON, September 30.

Reuter learns that British and Belgians have captured Gheluve and reached two miles from Menin. In Cambrai Sector Blecourt has been recaptured. Southwards we have crossed the Scheldt and captured Crevecoeur. In Flanders the Belgians have captured Weren east of Dixmude and are fighting in the outskirts of Staden. Southwards they have reached the Railway north of Vervico. Thence they traverse Lys as far as Warneton which has been captured. All suburbs of Cambrai north-east and west and south-west have been captured. Villers Guislain has been finally regained. North of St. Quentin we have broken the Hindenburg line on a front of eight miles and penetrated two miles. The British are now threatening Busigny-St. Quentin Railway. The French threaten St. Quentin-Bismont line. Thus St. Quentin is being outflanked on both sides. The French have captured one half of Chemin-des-Dames and have launched a new attack between Vesle and Aisne and have progressed roughly to the line Revillip-Romain-Mondigny and eastwards to Jonchery.

Flanders Front

Week-End Achievements. Fifty Important Towns Captured.

LONDON, September 30.

With the outburst of the Belgian blaze, seven battles, in which four millions are engaged, are now raging between the North Sea and Nazareth. The week-end achievements include the capture of fifty important towns and positions and forty thousand prisoners. Marshal Foch's tactics in taking the thorny problem of Chemin-des-dames are greatly puzzling the Germans. Instead of frontal attacks, we are advancing along both sides of the knife-edged ridge, leaving Germany no choice but to retire along it. Similar tactics were successful in Argonne where the enemy, holding the forest, had to retire to keep alignment with General Gouraud on one side and the Americans on the other. The capture of Dixmude and Moorslede are very important. Dixmude, a formidable position on the Ypres Canal, commanding the road to Dunkirk, resisted all the efforts of the Belgians to recapture it after their retreat from Ostend. The operations involved crossing swamps in addition to the canal, but the region of death traps is now in the rear of the allies. The capture of Moorslede ridge is even more significant as an extension of victory would mean the breaking of the main bulwark of the German extreme right. In any case gun positions on the heights take the German coast positions in the rear, while Dutch telegrams speak of unprecedented British naval bombardment of Zeebrugge, "etcetera". The populace of Flushing spent the night on dykes, watching the awe-inspiring spectacle.

Unrelenting Belgian Attack.

LONDON, September 30.—3.30 A. M.

Last night's Belgian communiqué says:—The Belgians unrelentingly continued their attacks. Despite enemy resistance, we gained a footing on the Flanders ridge in

the enemy secured line and carried Dixmude, Zarren, Stadenberg, Passelendaels, Moddeledge and part of West Roosele. The enemy brought up reserves and violently counter-attacked north of Houthulst. The attack was completely broken, enabling the Belgians to occupy Terrest Height. The Belgian advance guards reached three kilometres from Roulers, stalling the Roulers-Menin road at one point. The prisoners counted since yesterday exceed 5,500 and the guns 100, including several very heavy ones and a vast quantity of other material has also been taken.

Belgo-British Offensive. Belgians Paying off Old Scores.

LONDON, September 30.
Reuter's correspondent at the British headquarters wiring this morning says:—The Belgians and our Second Army are making splendid progress in Flanders where the situation has become fraught with intensely dramatic possibilities. The Germans received some reinforcements in the shape of two tired divisions withdrawn from the Somme fighting on the 25th. Consequently resistance stiffened somewhat but was nowhere sufficiently formidable to arrest the general advance. The Belgians got into Dixmude by a smart flanking movement. They went swiftly through the town in spite of street fighting. A large party of the enemy held out obstinately in the Hotel de Ville, but were eventually all killed or captured. King Albert's troops are fighting with vehemence born of their many tragic wrongs, and the Germans opposite them are having a very bad time. One German regiment the 100th infantry, which took part in the sacking of Dinant in the early days of the war, was identified and the Belgians hailed with glee the chance of paying off some old scores. An entire battery of 150 millimetre howitzers was captured in the Houthulst forest.

King George's Message to the King of the Belgians.

LONDON, September 30.
The Press Bureau announces that King George has sent the following message to the King of the Belgians:—I heartily congratulate you on the victory obtained by the combined action of your brave troops and my second army under your supreme command by which enemy has been expelled from positions of Belgian territory sacred to memory of many heroic lives.

Indian Telegrams.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS

(BY WIRE.)

Delhi

Congress Reception Committee Meeting. Mr. Tilak Elected President.

DELHI, September 30.
(Delayed in Transmission.)
A meeting of the Reception Committee of the Congress was held to-day Mr. R. B. Sultan Singh presided in the absence of Mr. Szequl Mulk. The meeting was specially called to elect the President for the forthcoming session. Eleven out of twelve provincial committees voted in favour of Mr. B. G. Tilak and one for the Raja of Mahmudabad. Mr. B. G. Tilak was unanimously elected to the Presidency by the committee and it was proposed that the news should be cabled out to the first port at which Mr. Tilak's boat might touch.

Bombay

Bombay Merchants' Views.

BOMBAY, September 30.
After the ordinary meeting of the Indian Merchants Chamber, an extraordinary meeting was held to adopt the draft opinion regarding the Montagu-Chelmsford report, to be forwarded to the Government. Printed copies were circulated among the members beforehand. The Chairman of the extraordinary meeting, the Hon'ble Mr. C. V. Mehta, moved for the draft prepared by the Managing Committee. Mr. J. B. Petit seconded the motion. The report was unanimously passed with slight alteration in certain particulars at the Indian Merchants Chamber Bombay.

The Cheap Cloth Bill. Applications for Agencies.

In connection with the bill passed to provide cheap cloth for the poorer classes, applications for appointment as agents for sale of standard cloth in each province are to be made to Local Governments concerned and not to the Central Controller.

Bombay Influenza. Terrible Mortality.

BOMBAY, October 1.
Mortality returns just issued have beaten all past records. The figures for the past 24 hours are known at 6 p. m. on Monday evening were 714 the highest on record the most noticeable feature being a very high percentage of deaths among women and children belonging mostly to poor and middle classes. The well to do classes of people have, however, the toll of mortality among them is comparatively less. Owing to prevalence of influenza in an epidemic form the Bombay University have postponed the examinations in Law and Medicine from the middle of this month to that of next month.

South India

The Brander Murder Case. Result of Appeal.

TRIVANLURUM, October 1.
In the Brander murder case appeal in the High Court judgment was delivered confirming the sentence of the

Sessions Judge, and he refused was recommended to His Highness for confirmation of the sentence in the exercise of the Royal prerogative of mercy.

Annexing Coorg to Madras Presidency. Coorg Association Against the Measure.

BANGALORE, October 1.
At a meeting of the Coorg Association Bangalore the proposed scheme of annexation of Coorg to the Madras Presidency was considered and after a lengthy discussion it was resolved that the annexation scheme was disapproving and unsatisfactory in as much as the spirit of the scheme was opposed to the interests of Coorg and that the scheme had not taken due note of the peculiar position of the people of Coorg. Mr. C. S. Cariappa Secretary of the Association was authorised to communicate the resolution to the authorities.

Simla

Lord Willingdon Appointed Governor of Madras.

Captain Lloyd M. P. Reported Governor of Bombay.

SIMLA, October 1.
H. M. the King has been pleased to approve the appointment of Captain George Ambrose Lloyd, C. I. E., D. S. O., to be Governor of Bombay in succession to Baron Willingdon of Rutton C. S. I., G. C. I. E., who will vacate the office in the autumn. The King has been pleased to approve the appointment of Baron Willingdon of Rutton, G. C. S. I., G. C. I. E., to be Governor of Madras in succession to Baron Pentland of Lynd, G. C. I. E., who will vacate office in the spring. Lord Willingdon's appointment to the Governorship of Madras after a lengthened tenure of office in Bombay is an exceptional measure, and is a source of satisfaction to His Majesty's Government that his ripe experience and knowledge of the country will not be lost to India on the termination of his present appointment. Before assuming charge in Madras Lord Willingdon will return to Europe for a few months.

Montagu-Chelmsford Reforms. Imperial Council Committee's Views. Non-Official Members' Report.

SIMLA, October 1.
The committee of non official members of the Indian Legislative Council appointed in the beginning of the recent session to consider the Montagu-Chelmsford proposals of reform has submitted its report to the Viceroy. It takes up the official recommendations and without entering on the reasons indicates agreement or suggests modifications. On the whole it approves of most parts of the scheme deemed vital. It approves of the gradual transfer of political power to the representatives of the people elected by direct and large constituencies, of the twofold division of Governmental function and the management of one of these groups by Ministers responsible to the Legislature, the other group continuing in the hands of the Governor and his executive council. It approves of the arrangement by which, through the Council of State and the Grand Committee, the executive will be enabled to obtain the legislation necessary for the subjects reserved to them, and likewise of the budget powers proposed for the Governor to secure the finance necessary for the same subjects. It approves of the necessary steps towards full responsible Government being recommended by periodical commissions of inquiry to be appointed by Parliament. It approves of a select committee being appointed by the House of Commons to watch over Indian affairs and advise Parliament on them. It approves of the separation of provincial from imperial finance and the institution of standing committees of non official members to advise executive councillors and ministers. It approves of the postponement of ministerial responsibility to the Legislature by five years during which there will be only a sort of responsibility to the constituents. It approves of the appointment of two committees, one for the division of subjects and one for the determination of franchises and it likewise approves of the point for deliberation of the Council of Princes and the Council of State on matters of common interest.

Important Modifications.

The report suggests important modifications. The most far-reaching of these is the introduction of responsible government into the Government of India with a division of reserved and transferred subjects, the latter to be under the control of a minister or ministers with the consequential budgetary powers. Fiscal autonomy is demanded on the common model, subject to equitable and equal imperial obligations. The Viceroy's co-tutelling power is to be limited to military and political matters and matters involving peace, tranquillity and defence. Emergency legislation should not have effect beyond one year. The Imperial-Executive Government should be half European and half Indian. The dissolution of the Legislature by the Viceroy or the Governor should be followed within four months by the summoning of the new Houses. The institution of a Privy Council is not approved. The President and the Vice-President of the Assembly and the Legislative Councils should be elected. There should be no executive councillors without portfolios and ministers should be equal to councillors in status and salary. The Council of the Secretary of State should be advisory and consist of eight members, four to be Indians elected by non-official members of the Council of State and the Legislative Assembly. Of the annual recruitment for the I. C. S., 50 per cent should be in India and 25 per cent of the annual recruitment for the commissioned ranks of the Indian Army should be of Indians. The proportion of Moslem representation in the legislative bodies should be the same as was urged upon at the Lucknow Session of the Indian National Congress and the Muslim League. Many other modifications of less importance are also suggested. The report is signed by all the Indian Members who attended the Simla Session. Messrs. Ironside and Hogg, representing European commerce, have submitted a separate report asking for a separate European electorate and deprecating any great change in the Government of India for the present and any advance beyond the limits laid down by the Livingston

Commission. They think the Montagu-Chelmsford scheme itself goes in some respects too far, while the non-official report goes further. There are several dissentient notes by the signatories, the chief of which is signed by Messrs. P. B. and Kharade and embodies the resolution of the recent special session of the Congress in Bombay.

The Allies' Offensive. Military Onlooker's Views. A General Summary.

SIMLA, September 30.

(Delayed in Transmission.)

The Military Onlooker says:—Successes gained by the Allies during the past week are greater than those of any similar period since the beginning of the war and have brought our final victory appreciably nearer. Between Rheims and Verdun the country is difficult and the enemy's defences are exceptionally strong, his reserves are close at hand and he has good railway communications at his disposal. On the other hand, an advance in depth in this area would imperil the enemy's communications and might force him to fall back on practically the entire front from Rheims to the sea. A breakthrough is unlikely as the Germans have strong defences and are evidently fighting well. Further progress, however, probable and it looks as if the American advance along the left bank of the Meuse would result in an extension of the movement east of the river. It is as yet too early to estimate the effect and extent of our Allies' advance.

As appeared probable the British have attacked opposite Cambrai after securing their right flank by previous operations near Epehy and Vandenhille. Generals Byng and Horne have won a most important victory, the best evidence of which is the fact that we took over sixteen thousand prisoners and two hundred guns on the 27th and 28th, i. e., in thirty-six hours. Our attack encountered determined opposition and the enemy was holding his positions in strength as shown by our large captures in men and guns. Our advance to a depth of over 5 miles over terrain so strongly fortified and held was a great achievement and affords further proof of the superiority of the British over German troops. The French advance between the Aisne and the Ailette appears likely to result in the collapse of the German defence north of the Aisne and to compel the enemy to carry out a withdrawal on a large scale between Rheims and Lagny, probably to his former positions north of the Ailette. An important attack by the Anglo-Belgian troops began on the 28th and is making good progress on a front of nearly 20 miles from Wytechaete to Dixmude. The Belgians who are fighting splendidly and have captured Houthulst forest are advancing to a depth of four miles. Up to the present they have taken over four thousand prisoners with a number of guns. No details are yet available regarding the British captures. The full scope of the operations in France since 26th September cannot yet be gauged and the full measure of our victories is difficult to estimate. Attacks are, however, proceeding on a total front of one hundred miles and are everywhere meeting with success. Some 50,000 prisoners and nearly 500 guns have already been taken and a great deal of important ground has been occupied. The Germans are fighting stubbornly but seem quite unable to check the Allied troops who are advancing on the whole of the various fronts of the attack. It is not unlikely that the Germans will be unable to hold their present positions and may have to commence further withdrawals before the end of October.

With regard to our successes in the Balkans and Palestine it is not too much to say that they have changed the whole strategical situation in the Balkans. Allied troops of five nations, British, Greeks, Serbians, French and Italians under the supreme command of the French General Franche Desper, who formerly commanded an army in France, have gained one of the most decisive victories of the war. Two Bulgarian armies out of three, probably over three hundred thousand in number, have been completely defeated in spite of the strength of their positions and the difficult nature of the country in ten days the Bulgarians have been driven back on a front of one hundred and twenty miles to a maximum depth of eight, with heavy losses in prisoners, guns, and material. Bulgarian territory has been entered and Bulgarian delegates have reached Salonika in order to arrange an armistice with the ostensible object of discussing peace, though Germany and Austria have announced their intention of sending strong forces to the aid of Bulgaria. It will be difficult if not impossible to retrieve the situation. The Bulgarians are tired of the war. Their armies have been defeated and the nation wants peace. We may secure, however, that no armistice will be concluded that will not safeguard our interests.

The British victory in Palestine will rank as one of the most brilliant feats in history. General Allenby was faced by three Turkish armies. Of these, he has annihilated two whilst the third appears likely to share the fate of the other two. Over fifty thousand Turkish prisoners and three hundred and twenty-five guns have already been taken and more are certain to follow. The whole of Palestine as far north as Acre and Lake Tiberias is in our hands. The Turkish force south of Palestine in the long stretch from the Dead Sea to Aden are completely cut off and must surrender sooner or later. All this great success has been gained in a few days at a cost of barely 5,000 casualties. It is most satisfactory that British and Indian troops should have borne an equal share in this splendid victory. Turkey will be in a bad way after this defeat. The strength of her armies has fallen very low and her divisions now average less than three thousand bayonets, much less than that of a British Brigade. The morale of her troops is poor as is shown by the number of deserters. The Turkish people are sick to death of the war and do not like to trust their German masters. Their feeling of mistrust for the Germans will not be improved by the fact that their defeated armies in Palestine were commanded by the well-known German General Liman Von Sanders. In the Balkans the Bulgarian forces were commanded by a German General, Von Scholtz, whilst the army defeated east of Monastir, was also commanded by a German, General Von Stueber. These failures are likely to increase the dislike and mistrust felt by both Turks and Bulgarians for the Germans.

In Siberia the Japanese are now in possession of the entire Amur railway. The situation of the gallant Czechoslovaks in the Ural region is difficult but may be improved by the despatch of German troops from Russia to the Balkans.

In Germany there is no more talk of victory. Considerable pessimism existed and seemed to be spreading fast even before the disasters of the past week. Count Hertling's recent speech and its reception show the tremendous change that has come over the public feeling in Germany. All the hopes which the Germans had based on the collapse of Russia, and on the submarine warfare have been nullified. The pan-German and Military parties have been shown to be completely wrong. June was the summit of German power and success. Von Kuhlmann appears to have seen this and to have conceived the idea of concluding a more or less favourable peace at that time, but fortunately for the Allies who may not then have fully realized their power and certainty of ultimate victory, he was overruled and the reins of power were left in the hands of Von Hindenburg and Count Ludendorff with fatal results. The German people have at last begun to realize its mistake and the inevitableness of final defeat. The Bulgarian demand for a separate peace will drive home the lesson and show them the certainty of eventual Allied victory.

The report is signed by the following:—Mr. Sarendranath Bannerjee, Mr. Anand Ali Khan, Sir D. E. Wacha, Sir Fazulbhoy Currimbhoy, Khan Zulfikar Ali Khan, Mr. B. D. Shukul (subject to a note of dissent) Mr. G. S. Khaparde (subject to a note of dissent) Mr. V. S. Srinivasa Sastri, Sir G. M. Chittavis, Mr. K. V. Rangaswamy Iyengar (subject to a note of dissent) Mr. Krishna Sahay, Mr. V. J. Patel (subject to a note of dissent) Mr. B. N. Sarma (subject to a note of dissent) Mr. Manindra Chandra Nandy, Dr. Tej Bahadur Sapru, Mahomed Shafi, Mr. R. N. Bhanga Deo of Kanika, (subject to a note).

Mr. Jinnah's Note of Dissent.

In my opinion there is a very strong feeling in the country that in the advanced provinces there should not be any reserved subjects save and except Police, Law and Justice. I do not agree with the first part of the resolution of the Council but I had no objection to the committee being appointed to consider the proposals and submit their recommendations on the reform proposals.

(Sd.) M. A. JINNAH.

I beg to urge that separate representation should be allowed in the cases of Indian mercantile interests so that Indian commercial interests may be properly represented both in the Imperial and Provincial Councils.

(Sd.) SITH NATH ROY.

I sign the report subject to my note of dissent.

(Sd.) KAMINI K CHANDA.

Mr. Iyengar.

The essential modifications on the lines of the resolutions passed at the special session of the Indian National Congress held at Bombay, at least as regards the provincial governments, a Declaration of Rights and the fixing of a time limit for making India self-governing are necessary to render the scheme adequate to the requirement of the country.

(Sd.) K. V. RANGASWAMY IYENGAR.

Mr. Sunder Singh urges special representation of Sikhs on the same lines as Mahomedans.

Mr. Hogg and Mr. Ironside.

We wish to record the reasons why we have attended the meetings of this Committee after opposing its appointment in the Council and why we are not prepared either to sign the report or to submit an alternative set of recommendations. With regard to our attendance at the meetings our opinions as to the appointment of the committee have not changed but our attitude was at once misconstrued and we were told that we were refusing the first opportunity of co-operation with our Indian colleagues in connection with the reform scheme. We consider this charge to be without foundation as in our opinion no true opportunity for co-operation has yet arisen. The reform scheme has been published for criticism and it appears to us that the normal course is for the various sections of the public whose opinions differ materially to criticize it independently. When all the criticisms received have been considered and the scheme with such modifications as may be found necessary has been passed into law then will be the time for all sections of the community to co-operate in endeavouring to make it a success. To demand that the people whose views are radically different should co-operate in criticism appears to us to be a negation of the invitation to criticism. As however this charge was made against us it appeared to us that the best way to demonstrate its baselessness was to attend the meetings of the committee and to take part in the discussions. With regard to the second point we cannot sign this report because our views differ on important respects from those of our Indian colleagues. The recommendations of the committee in almost every respect are far in advance of the limits proposed in the reform scheme, while we consider that the scheme goes in certain important matters too far and that material modifications are required in the direction of more cautious progress. The bodies which we represent are at present engaged in preparing their full criticisms of the scheme and will complete their task shortly. For this reason we do not desire at this juncture to put forward our views in detail or to make any recommendations. We may however say that three of the principal points in respect of which we consider that the scheme requires amendment are the following:—We deprecate changes in the legislative machinery of the Government of India being made simultaneously with far-reaching experiments in the provinces. (2) We do not think that any case has been made out for going beyond the recommendation of the Public Services Commission in the matter of the more extensive admission of Indians into the public service. (3) We consider that the reforms report displays a very imperfect appreciation of the claims of the non-official European community to consideration and we protest against the denial of some natural electoral rights to that community. We do not desire to say more on this occasion but we must add that as we were not prepared either to sign the report of this committee or to submit separate recommendations, we considered it only fair to refrain from voting throughout the proceedings of the committee, for, by voting we might on occasions have altered a minority vote into a majority vote without being in entire agreement with the views of either party. In conclusion we should like to express our appreciation of the courtesy and attention with which

the other members of the committee listened to us when over we took part in the discussions and also of the restraint of language and spirit of mutual toleration which characterised those discussions.

(Sd.) W. A. IRONSIDE and HOGG.

Messrs. Malaviya, Sarma and Sukul.

We agree with the report subject to the following, namely, we recommend that [1] The control of Parliament and of the Secretary of State should be modified in proportion as the Indian and Provincial Governments are made responsible to the legislature, [2] the committee to be appointed to examine and report on the present constitution of the Council of India should contain an adequate Indian element, [3] half of the members of the Council of State should be elected; [4] Indian Ministers in the Government of India should be placed as regards their status and emoluments on a footing of equality with the members of the Executive Council; [5] four-fifths of the Legislative Assembly and the Legislative Councils should be elected, [6] unless strong reasons can be shown to justify a different course in any particular province the subjects to be reserved in a province should not go beyond the departments of law, justice and police; [7] the proposal to institute a grand committee should be dropped. The Provincial Legislative Council should legislate in respect of all matters within the jurisdiction of provincial Governments including Law, Justice and Police but where Government is not satisfied with the decision of the Legislative Council in respect of matters relating to Law, Justice and Police it should be open to the Government to refer the matter to the Government of India. The Government of India may refer the matter to the Indian Legislature. (8) We think that the saving clause put in the resolution relating to fiscal autonomy requires further consideration. We recommend the following be substituted for the resolution:—The Government of India acting under the control of the Indian Legislature shall have the same power to regulate its fiscal policy as the Governments of the self-governing dominions.

Another Minute of Mr. Malaviya.

In my opinion the special representation of the landholders recommended in the proposals of constitutional reforms which is intended to be only supplemental is sufficient. It should not be increased, as if this is done, the number of seats, already too few which are available for the representation of the general interests including those of the tenants, will be still further reduced.

(Sd.) MADAN MOHAN MALAVIYA.

Mr. Sarma

In my opinion on the revised figures for 1917-18 no contribution is necessary from the provinces and in any event the contribution suggested is excessive. Each province should contribute either on the basis (1) of its population or revenue and the provinces contributing in excess should be relieved and compensated at the earliest possible opportunity. (2) The representation of the province to the Legislative Assembly shall be in proportion to their population.

(Sd.) B. N. SARMA.

Mr. Khaparde and Mr. Patil.

We sign the report subject to the following:—(1) The control of Parliament and if the Secretary of State should be modified in proportion as the Indian and Provincial Governments are made responsible to the legislature. (2) The Council of India should be abolished and there should be two permanent Under Secretaries to assist the Secretary of State for India one of whom to be an Indian. (3) All charges in respect of the India Office establishment should be placed on the British estimates. (4) The committee to be appointed to examine and report on the constitution of the Council of India should contain an adequate Indian element. (5) There should be no Council of State and if in the case of reserved subjects the Legislative Assembly does not pass such measures as the Government may deem necessary the Governor-in-Council may provide for the same by regulations such regulations to be in force for one year, but not to be renewed unless 40 per cent of the members of the Assembly present vote in favour of them. If it is decided to retain the Council of State at least one-half of its total strength should be elected, Indian Ministers in the Government of India to be placed as regards their status and emoluments on a footing of equality with the members of the Executive Council. (7) No less than four-fifths of the entire strength of the Indian Legislative Council Assembly and provincial Legislative Councils should be elected. (8) There should be a statutory guarantee for the grant of full responsible Government to India in 15 years. (9) Law, Justice and Police should be the only subjects reserved in any province for a period of six years. There is no reason why Bombay should not have full responsible government to start with. (10) The Executive and Judicial Departments should be separated. (11) The proposal to institute a grand committee be dropped. The Provincial Legislative Council should legislate in respect of all matters within the jurisdiction of provincial governments, including Law, Justice and Police, but where the Government is not satisfied with the decision of the Legislative Council in respect of matters relating to Law, Justice and Police, it should be open to the Government to refer the matter to the Government of India and the Government of India may refer it to the Indian Legislature. (12) Non-official members on the committees under paragraphs 225 and 238 of the reform proposals should be appointed in accordance with the recommendations of elected members of the Imperial and local Legislative Councils. (13) The Commission recommended in Paragraph 261 of the Reform proposals should be appointed seven years after the first meeting of the new Legislative Assembly and a second Commission at the end of another seven years. (14) The resolution relating to fiscal autonomy recommended by the committee should read as follows: The Government of India acting under the control of the Indian Legislature shall have the same power to regulate its fiscal policy as the Governments of the self-governing dominions.

(Sd.) V. J. PATEL,

(Sd.) G. S. KHAPARDE

Dated 24th September 1918

A meeting of the Burmese on the subject of constitutional reforms decided to memorialize the Local Government on the lines of the Montagu Chelmsford proposals for the province.

(Un-corrected.)

Bulgarian Surrender. Satisfaction in Calcutta.

CALCUTTA, October 1.

News of unconditional submission of Bulgaria was received here with feeling of intense satisfaction and is regarded as beginning of the end. The message reached Calcutta this morning and news was all over the town before the delivery of cablegram while last night rumours of a separate peace with Bulgaria were discussed everywhere. In business quarter flags were promptly hoisted which set helped to spread the news. At Esplanade there were bursts of cheering and similar outbursts of enthusiasm were also noticed in Dalhousie Square College Square and Sealdah. In Indian quarters of the town news was received with great enthusiasm. Young Bengalees shouted Bulgaria "bola har hare bole" the cry of Hindus while carrying a dead body to cremation ghāt an indication thereby that Bulgaria was being taken to the cremation ghāt. School boys enquired if they were going to have a holiday.

Mr. Srinivasa Sastri Lecture at Lahore.

LAHORE, October 1

The Hon'ble Mr. V. S. Srinivasa Sastri addressed a large public gathering last evening at Bradlaugh Hall on the reform report relating to the Government of India. Dr. Gokulchand Narayn, Barrister-at-law, who presided stated that the Punjab has already expressed its opinion on the report at the Amritsar Conference and requested the audience to give a respectful hearing to Mr. Sastri who was one of the ablest exponents of other opinion. He paid a high tribute to the lecturer and extended to him a warmest welcome.

Mr. Sastri spoke at considerable length and said that the proposed Legislative Assembly should be a truly popular house with an elected speaker and other safeguards of popular rights without any official element. At least it should contain he said four-fifths non-official element with a few nominated members for backward castes. He humouredly added that while popular representatives should begin to learn the art of government the bureaucracy should commence taking a little lesson in resignation and renunciation. He appealed to the people to see that the franchise was well devised and that the largest possible number of subjects was transferred to popular control.

Thanks to the Lecturer.

Raja Narendra Nath retired Deputy Commissioner, thanked the lecturer. At a dinner party which followed Raja Narendranath in preparing the toast of the guest humouredly referred to his past career as a bureaucrat although he claimed himself now to be a moderate of Mr. Sastri's school, perhaps a little more moderate than he. The toast was drunk with enthusiasm and Mr. Sastri replying gratefully acknowledge the toast. Referring to Raja Narendranath he stated that rate of progress was maintained he might a few years hence find himself in more advanced company he too has made progress though in another direction. Mr. Gokhale used to suspect extremism in him. Later on

He Became A Thorough Bred Moderate

but last year he found himself described as a brown bureaucrat. The speaker then expatiated on the need of finding a common ground in food in the interest of Indian nationality and said vegetarian dishes fried in ghee would well meet the case.

[REUTERS]

LONDON, September 30.

Speaking at the Guildhall Bonar Law said.—A convention has been signed whereby hostilities between Bulgaria and the Allies ceased at noon on September 30th.

LONDON, September 30.

MELBOURNE.—In the house of Representatives Mr. Watt introducing the budget and. Receipts for past year were £38900000 and expenditure £35000000. Total war expenditure up to June 30th was £184600000, of which £159900000 was paid out in war loans. The estimated war expenditure for the current year was £1000044000 of which £52300000 would be paid out in war loans. Persons not voluntarily contributing to the war loan would be liable to a penalty of having their annual income-tax doubled and the penalty would not absolve them from contributing.

LONDON, October 1.

AMSTERDAM.—A message from Berlin states that the Kaiser has accepted Count Hertling's resignation.

LONDON, September 30.—11-30 P. M.

The British communications say. Despite weather and strong resistance we made important progress on St. Quentin Cambrai battlefield. The first division southward of Bellinghous resumed their attack this morning, gained high ground about Thoregy and captured the village and east end of the canal tunnel at Le Tronquay taking many prisoners. Here they joined thirty second division who during night had carried the tunnel defences on the eastern side and captured Le Tron Quay. Continuing their advance to-day the thirty second division progressed on the high ground northeast ward of Le Tronquay and eastward of Nauroy. On the English left the Australians attacked northwards along the spurs from Nauroy to Gouy, advanced with great determination astride the Hindenburg system, overcame strong resistance and captured the greater part of the high ground southward of Gouy taking many prisoners. Further north the English recaptured Villers-Guislain, also the spur southward of the village. Before midday we took Gonnelle and reached the Scheldt canal. Along the front from Vendhuile northwards the New-Zealanders cleared the west bank of the canal as far north as Crevecoeur. English after hard fighting at Rumilly and northwards established themselves along Rumilly-Cambrai road. North of Cambrai the enemy again resisted strongly with considerable force counterattacking frequently and violently. Despite his efforts the Canadians further progress taking prisoners and inflicting heavy losses. Successful minor operations by the English this morning advanced the line to the west bank of Laves River between Neuvechappelle and Pijantir. We also pushed south westward of Fleurbaix, taking 50 prisoners in these enterprises.

ప్రజాభిప్రాయములు

విలేఖకులకు సూచన.

కాశీనాథ పీఠపాటలు; దసరాపద్యము; ప్రకటింపలే నందునకు చింతింపబడుచున్నాము. సంపాదకుడు.

I

వైశ్యసమాజము

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకుడు:

ఆర్యా, ఈసంవత్సరము భాద్రపద బి.వి. 80 కుక్రవారము 4-10-18 తోజున బందరులో కన్యకా పరమేశ్వరీ దేవాలయములో ఓట్టి కృపింహ సోమయాజి వైశ్యసమాజము తాలూకు కృపియ వార్షికోత్సవము జరపబడునని బందరు. కాశ్యపురి వెదకబా లేందు శేఖరుడు కాశ్యపురి.

II

చెన్నపురి కన్యకాపరమేశ్వరీ దేవస్థానము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకుడు:

ఆర్యా, ఈదేశస్థానపు ధర్మశాలకు మన వైశ్యభిక్షువులు సేవ చేసినందున. ఆయనను వానియందు కొన్ని లోపములు ఉన్నట్లు తోచుచున్నాము. ధర్మశాల నియోజకత్వమును, తదియ పరిపాలనా పరిమితియు జక్కగా లేదు. ఎవ్వరుగాని ఒక సారికంటే పాపముగా నధికారము వహించి బనిలేదు. ఒక రిజిస్టరు తాత్కాలికకారమున నుండుటకంటే, వారు స్వస్థానత్యాగము జూపుట లెస్స. వారికన్న మిరినవారు లేక, మన వైశ్యకులను గొడ్డుపోలేదు.

ఇక ఆన్లు ప్రతి పరిపాలనను వెన్నెరచి లోటులున్నవట. కొట్టి దాడులు, ముద్రక తిండి యిండ్లవలయును. వారికిరెండు మాటల విని "సర్దుడ" ను ధర్మము చాటుట అనవసరము. వారు భోజనశాలకిచ్చి కన్నులు తెరుచు దొరకవట. కాకాదు, పాకానానైన భాసింపనంతటివట. ఇవన్నియు నన్ను కాల విచారణకర్తలు గమనింపటలేదు.

రానున్న సవరాశ్రోత్యపు భర్తలకు, భోక్తలకు ఖర్చు, గొండులు ధర్మాన్ని చాలకఱు తగ్గింపబూనినవట ఎంతయు తోచనీయును. ఈవిషయమున వాళ్ళ వ్యాపార ధర్మముల నిట్టి సద్ధర్మములతో కలనవలయునని నీతి.

మద్రాసు గోనుగుల్లి వేంకటసుబ్రహ్మణ్యం శ్రేష్ఠి. ఆట్టిబరు 2.

III

శివరహస్యఖండము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకుడు:

ఆర్యా, గత నెల 21-వ తేదీకల యాంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకుడు గంధము రాజులయ్యగారు "ఆంధ్ర స్వామిందపురాణము" ను గూర్చి వ్రాసియుండిరి. కొందఱు వేంకటాచలకవి, స్వామిందపురాణమునగాక, శివరహస్యఖండము "శివరహస్యఖండము" ను మాత్రమే తెలిసింపెను. "నను చంద్రాక్షరీట" మొదలయిన పద్యము లన్నియు వాగ్రంధములోనివే. ఎంతెక్కువినిగూర్చియు వీగ్రంధమునగూర్చియు వీరేశలింగము పంతులుగారి కవులచరిత్రములో బ్రస్తావించబడి యున్నది. ఈ శివరహస్యఖండము సంభవ, అనుర, వీరమహేంద్ర, యుద్ధ, దేశ, దత్త, ఉపదేశ కాండములను సప్తకాండములచే నెప్పెడి. ఈపుస్తకమునందలి శేషకాండము 1899 సంవత్సరమునందును, దత్త కాండము 1901 వ సంవత్సరమునందును, సంభవానుర వీరమహేంద్ర కాండములు మూడవను, ఒకే సంపుటముగా 1902 వ సంవత్సరమునను, విష్ణుభట్ట నుబ్రహ్మశ్రేష్ఠరముగారిచే నుద్రింపబడినది.

మూడు కాండములు కలిపి ప్రకటించిన సంపుటములో గవి కాలాదులను నిర్ణయించు విపులమును నొక పీఠికలను. తక్కిన యుద్ధోపదేశ కాండములు రెండుయొద్ద గలవనియు, త్వరలో నుద్రింపబడిన యున్నదనియు సంపాదకులు పీఠికలో వ్రాసియున్నారు. ఇంతవఱకు నారెండు కాండములు మాత్రము నుద్రింపబడినట్లు తెలియదు. భాషాభిమానులు ముద్రితములైన కాండములు తిరిగి ఆన్లు త్రించు ప్రయత్నముచేయక, విడువబడిన రెండుకాండములు మాత్రము నుద్రించిన బ్రయత్నముచేయక బ్రాగ్ధించుచున్నాడ.

హెరి గోపరాజు వేంకటాచలపతిరావు. రాజోలుతాలూకా.

IV

మహాత్మాగాంధీ జీవితము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ సంపాదకుడు:

ఆర్యా, వీరతుడుగు మహాత్మాగాంధీ మహాత్ముని జీవితచరిత్రము విపులమును యుక్తతైలిని వ్రాసి పంపి పరిశీలకులచే శ్రేష్ఠతను మెచ్చిన పరిశీలించబడిన వ్యాసమునకు ఒక నువ్వ పతకము నిచ్చెదము.

ఆ మహాత్మునిచరిత్ర వ్రాయుటలో శ్రీ మహాత్ముల పుట్టుక, కులశీలము విద్యాభి జీవితము, లండన్ జీవితము, బొంబాయిలో బారీష్టరు ప్రాక్టీస్ చేసి దక్షిణాఫ్రికాకు తేను నిమిత్తము వెళ్ళుట, దక్షిణాఫ్రికాలో స్థావర మేర్పర్చుటకు కారణములు, పదివకల్తములు, జమములు, సర్ బెంటిన్ రాబట్టుక రాయబారము, మహాత్ములు భారత భూమియందు దక్షిణము, చంపారాన్, అహ్మదాబాద్, కైరాసుజ్జల కం గముల మహాత్ముని జీవితము, ఆయనసేవించిన విజయవాద్ చులు మొదలగు సేవలకు జరిగిన చక్రవర్తి యువహరించబడినయందును. మట్లాడు కృష్ణారావుగారు, త్రిపురనేని రాజస్వామి చాదరి గారు, కోన కిశోరరావుగారు వ్యాసరీతులు గానుండును. వ్యాసములు 81-12-18 లోగా వాడు చేక కలయును.

ఆదేశైలిని శ్రీ మహాత్ముని జీవితమును హరికథా రూపమున వ్రాయువారికి వై విభమున నొక నువ్వ పతకము నిచ్చెదము.

శింకర వేంకటేశ్వరరావు.

జాలాడి ఆంజనేయచాదరి.

గన్న కరంతాలూకా రయతులసంఘము కార్యదర్శి. ముస్తాబాదా

కావలెను.

(1324)

కృష్ణాజిల్లా ఏలూరునందలి కృష్ణా జూటు అందు కాలను మిల్లు కంపెనీలో సెక్రటరీ అందు ప్రెజిడెంట్ గారి కార్యాలయములోనికి బాగుగ పరిశీలిచ్చిన అకౌంటు టాకడు కావలెను. జీతము తెలివి తెలులను బట్టియు, పరిశీలనుబట్టియు నెలకు రు 40 లు మొదలు రు 60 ల వరకు యివ్వబడును. దరఖాస్తులు అక్టోబరు నెల 15-వ తేదీ లోపున సెక్రటరీ అందు ప్రెజిడెంట్ గారికి చేరవలెను.

ఏలూరు } ఎ. వి. శంకరం, 27-9-18 } మానేజింగు డైరెక్టరు.

బాలురే వీరులు

విజయనగరరాజుల కథలు 0-8-0
చిత్తూరురాజుల కథలు 0-5-0
దిల్లీ చక్రవర్తుల కథలు 0-4-0
గోల్కొండ నవాబుల కథలు 0-2-0

ఈ చరిత్రలచే మన బాలురు వీరు లగుదురు. 829 మానేజరు, కలాపివర్ధని, గాయపరం, రాజుచంద్రపురం గాను, గోదావరి లో

సోమయ్య: అగ్గోయిడియోక్ (డగ్ అండు తెనుకలో కంపెనీ నెం. 155, జూమ్మనగిడి చిట్టి, బొంబాయి, మద్రాసు పోస్టులు: మహాత్ పురసోత్తమాజీ, వై నానానాగోడ్డు, మద్రాసు

ప్రకటన

గంజాంజిల్లా శ్రీకాకుళం తాలూకా, సరసన్న పేట, శ్రీకాకుళం సబురిజిల్లా అధికారపు సరి హద్దులలోని, దేవిడి యెట్టేలువారియొక్క యానాం భూములు, యెట్టేలువారిచే విక్రయింపబడును. కొనగోరువారు 1918-వ సంవత్సరము అక్టోబరు నెలాఖరులోగా, దేవిడి యెట్టేలు ఆఫీసువారిలో క్రయధనముగూర్చి ఏర్పాటు చేసుకోవలెను. భూములం గూర్చి తెలియగోరువారు ఎన్టీటాఫీసు లోనే కనుక్కోవచ్చును. సదరు భూములు, సత్య చరిత్ర, లెఖులాం, యజ్ఞనారాయణపురం, సోతయ్య వల్లు, శ్రీకాకుళం లుపుక వైరా గ్రామములలో నున్నవి. (1325)

ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వములు - డివిన్యూ ఆఫీసర్ దేవిడి యెట్టేలువారిలో జరపవలెను.

వేలపు నోటీసు.

88 గుట్టుల పశు గల రవ్వకాయల్ యింజనుతో సంబంధించిన హల్లున్నవల్లర్ ట్రైరా యావత్తు రయినమిల్లు సామానులు, అందుకు సంబంధించిన గోదాంపున్ను 1918 నెం. అక్టోబరు నెల 10 వ తేదీని కయికరంగ్రామంలో సదరు మిల్లునద్ద ఉదయం 8 గంటలు లగాయతు సానుంకాలం గం 5 లు వరకు పాడబడును.

మ.రా.

- (1) పాడవలచిన వారు ముందుగా శ్రీకటగిరి వద్ద రు 1000.0 వెయ్యిరూపాయలు ధరావత్తువుచి పాడవలెను.
- (2) ఆఖరు పాటవారుపై పాటకొట్టి వేయబడిన నెం టనే పాట మొత్తంలో వ్యాకరంకుసాము యిచ్చి చేకవలెను.
- (3) కొడువసామ్మి పాట తేదీ లగాయతు 1 నెలలోజాలలో యిచ్చి చేయవలెను.
- (4) అట్లు నెలలోజాలలో యివ్వక గడిచిన యెడల అద్యాపు సాము తిరిగి యి వ్వ బడ క మిల్లు తిరిగి యేలం వేయించి నష్టము పాటవారునివల్ల వసూలు చేయబడును.

(1321) కందుకూరి లక్ష్మయ్య. శ్రీకటగిరి కైకరం, ఏలూరుతాలూకా, కృష్ణా జిల్లా.

మలయ చందనము

(1251) నెగోగమునకు దుకారము. మందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికి తెలియదు. పత్రము లేదు. పి.వి.క. శివంగు కళిందీశ్వర పరిశీలు. రువ్వ మైన మా మలయచందనము ఎటువై తెలుపు, పన్ను అను యూదు విధముగా నెగోగమున మాదు భూటలలో మున్ను. డబ్బీ 1-కి 2-0-0 గంధర్వపార్శి, రాజమండ్రి

మిక్కిలి మనోహరముగు సువాసన 125

ప్రజ్ఞుడు ఆటో దిల్ బహార్. (విజ్ఞుడు) కాబడినది. ఇప్పుటికాలపు రుచి కనుపడునది, సాటిలేని మనోజ్ఞమగు సువాసనగలది. అల్పాహారగాని, సారాయముగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము చేయబడిన కేవల పుష్పసారము. నీ రుచులనై కొన్ని లింగపులు చింతించినచో, మనోగ్యమగు సువాసన నిన్ను లవరించును.

Table with 2 columns: Item Name and Price. Items include: చిన్న నైజా (అర డాం) 1-కి రు 0-8-0, చుక్కరము నైజా 1-ర డాం 0-12-0, వేనోక నైజా 2 1-4-0, పెద్ద నైజా 4 2-0-0.

వి. వి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము. పట్టెల, పట్టెలములందలి ప్రదిధమగు ప్రతిపాపులను దొరకును. దీని ఆసక్తిమను నకలు పెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనుగొనుచున్నామను, కావుననే ఆటో దిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుడు ఈ ఆటో దిల్ బహార్ యొక్క నలకలములను పరిశీలనచేయ గోరువారి దిగువకారి: (వ్రాసినచో అదాకమ్మిత్తుగల సువాసనకాదు ఉచితముగ పంపుదును. సోమయ్య: అగ్గోయిడియోక్ (డగ్ అండు తెనుకలో కంపెనీ నెం. 155, జూమ్మనగిడి చిట్టి, బొంబాయి, మద్రాసు పోస్టులు: మహాత్ పురసోత్తమాజీ, వై నానానాగోడ్డు, మద్రాసు

మోసపోకుడు

తుప్పుచుట్టినందుకంటే చేయరంగులను తక్కువధరలకు కొని నూనపోకుడు. అట్లా తుప్పుచుట్టకుండా చేయనది యొక్కటియే.

కెయిలెన్ డిప్ అందు కంపెనీవారి "బిటు మాస్టిక్ సాల్యూషన్."

Wailes Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వంటెనలకు కప్పులకును నువయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల మంచిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును మ్యునిసిపలువారు పల్లికు వచ్చువారు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుందురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

పెల రూ. 56-0-0

సోల్ ఏజెంట్లు:—ది సోల్ ఇండియా ఇండ్స్ట్రీయల్సు, లిమిటెడ్.

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ ఆంధ్ర ఇంజనీరింగు వర్క్సు.

తపాలపెట్టె నెం. 553 రు,

389

మదరాసు

పై కామ్రాజ్ షాఫ్ గోరునప్పుడు ఈవత్రిక పేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము.

విప్రేక్షా సహితమైన బా. పి. డి.

సావంతుని వనోజుది సారసపరిల్లు

అవతరణరీతి రక్షణవలన జనించు జాడ్యములకు శరీరమునంటి మందు. మరుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను తొలగిస్తూ, ప్రాత సువ్వులను అన్ని విధములను గలగు చర్మ రోగములను పోగొట్టును. (28)

మిక్సిలి క్రిమింతిమైన రక్షణరీతి కాలిని

వనోజుది సారసపరిల్లు గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, నూజమైనను మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన దోషములను పోగొట్టును. శరీరమునందలి పాదరసదోషములను, మలబద్ధకమును కార్యసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టిరక్షమును తుల్యపరచును. శరీరారోగ్యమును గలగజేయును. 16 రోజుల తర మందుటకు 4 ఖాన్స బుడ్డిలో అమ్మబడును.

పాపైరురు.— పి. డి. సావంత్,

144. ఫననవాడి, నెం 2 బొంబాయి

Proprietor: P. D. SAVANT, Panaswadi, No. 144, No. 2, BOMBAY.

ఇల్లు అమ్మకమునకు

విశాలమైన దొడ్డి గలిగి బాగుగ నిర్మించబడిన యొక మేడ యిల్లు అమ్మకమునకు గలదు. దొడ్డు పోటలు మొదలైనవి వేసికొనుట కనుకూలముగనున్నది. (1818)

నెల్లూరు సబాబు పేట బజారు వీధిలో గలదు.

"టసర్ C/o హిందువత్రిక, మదరాసు"

అని వ్రాయుదు.

అమ్మతొర్ల వ అవతేహ్యము.

ఈ అవతేహ్యము రక్షణనుబట్టిచేసి పీర్మమును పొచ్చింప జలమును కలిగించి యుష్ణకేమనము చేసి చేతి కాచి మంటు పోగొట్టును. మెడనును నల్ల చేసి శరీరమునకు తేజస్సును కలిగించును. దీర్ఘతయ, భేదలు, కలకొప్పి, రొమ్మకొప్పి మొదలగువానిని తప్పక నివారింపెను. 219 అర్థశాన దప్పి 1-1 రు. 2-0-0.

వైద్యశాస్త్ర మునిశంకర్ గోవింద్

ఆరంభమునా కొంచుటయందు, 157, బ్రాడ్వే, మదరాసు.

కాళయుక్తి సంవత్సరాది సంఘిక

తయారై సిద్ధముగ నున్నది.

సంఘిక సంవత్సరమున గలగిన దివోపాధారసంగ్రహ చరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక, రాజకీయ, వ్యాపకాది విశేష విషయముల విజ్ఞానదాయకము లగు వ్యాఖ్యానములును, దర్శనీయము లగు మహావసుల పటములును ఇతరములైన, చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకిములపై చక్కగ ముద్రింపబడి సిద్ధముగ నున్నది.

కాగితముల కలపునకు తేసి కాగితములపై ప్రతులు ముద్రించే సిద్ధముచేసి యందుటకువలన నిలయువారు

తయారై వ్రాసికొను టుచుండు.

అంధ్రప్రదేశ్ సంవత్సర చందాదారులకు

" అర్ధసంవత్సర " " " 0-8-0

" అర్ధసంవత్సర " " " 0-12-0

అంధ్రప్రదేశ్ సంవత్సర, ఈ ఆంధ్రప్రదేశ్ కి మామూల చందాదారులకు " " 1-0-0

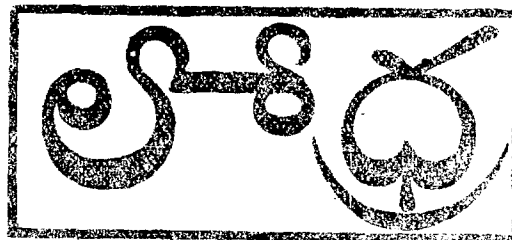
అంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, హస్తాదాగు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమ్మతొంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపథము

అమ్మతొంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపథము

తామరతైలము	గజ్జికతైలము	మోహినితైలము
చప్పి 1-3 0-0-0	చప్పి 1-3 0-4-0	సీసా 1-3 0-12-0

అమ్మతొంజనము దీప్తి రు, తంబుకెట్టి వీధి మదరాసు.

గర్భానయ రోగములకు:— శ్రీమద గురజాడ

మురుకుల బహిష్టి కాకుండుట, అకాలబహిష్టి, మెల జాగ గాను, తక్కువగానుపోవుట, మనుమరోగము, సంతానహీనత, రక్తహీనత, మలబద్ధకము, నూలికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, అరికాళ్లు, అరచేగులు మంట మొదలగు శ్రీమద గురజాడ లను వుదురును.

వెద్దబుడ్డి రు 3.0-0.

చిన్నది రు. 1-10-0

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధకము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేవానములు, గుఖసంకటములు, నిస్సత్తున, కడుపులో నుంట మొదలగు వ్యాధులను నివారింపి శరీరమువలన కాంతిని ముఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును.

వెద్దబుడ్డి రు 3.0-0.

చిన్నది రు 1-10-0.

జ్వర నివారిణి

బుడ్డి 1-3 రూ. 1-0-0

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల, పోలీసుమిషనర ఆఫీసు రోడ్డు, ఎకుంబూరు, మద్రాస్. 166 వ్రాంచి:— 9, బందగ వీధి, మద్రాసు.

301 పాశ్చాత్య వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధాపథములు.

లోకామయవార కస్తూరిమాత్రల నిష్పష్టనను పరికింపుడు.

ప్రతి వత్సరమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయించ బడుచున్నది.

ఇందియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సిలోన్, మలియెస్, హావా, ఫీజి, విలెండ్, ఈస్ట్రాఫ్రీకా, మున్నగు ప్రదేశములవారు మాడ సీ సిద్ధాపథమును, ఉపయోగించుచున్నారు.

మహాభాగము "ఒకేయొక లోకామయవార" కస్తూరి మాత్రల సీసా వియింటు నున్న యెడల, మాటికి వైద్యుల సమయమును, విశీలించి, మొదలపెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

శీతలయు, శీతవాతము, అజీర్ణము, పార్శ్వవాతము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధకము, దగ్గు, గజము నొప్పి, బలహీనత, అనారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలగు వికారము, చిన్న బిడ్డలకు గలగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియు ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధాపథ తేజవలే వాత్సర్యముగా పోయి గుణము గలగును.

వైద్యశాలలో వేకవిధము లగునట్టియు మధ్యమాగళ రమలగు కర్మాటక మాలికలనుండియు యావధములను తయారు చేయుచుండును.

రిస్పెక్టబుల్ యావ్యాపార గురువులు, ప్రతి సీసాయొ టును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపాపత్రము, ప్రతిసీసాతో గూడి యుండును. 260 మాత్రలన్న సీసా 4 అలా చ. మాత్రమే.

6 సీసాల కొకసారి చెప్పించుకొని టుసాల ఖర్చుతోకేరి రూ 1-8-0
12. సీసా లొకసారి కొనిన 2-12-0
24. సీసా లొకసారి కొనిన 5.0-0

గమనశోగములకు మావద్ద ఆయుర్వేద యొ సిద్ధాపథముల దొరకును.

విలాసము:— శ్రీ సీతారామ వైద్యశాల, మైసూరు